

హనీబీఎపి

సంపుటి 4, సంచిక 2

అక్టోబర్ - డిసెంబర్ 2009

పల్లెస్వజన

గ్రామీణ నృజనా శక్తికి వెలుగుదారుల వేదిక

గిన్నిస్ రికార్డ్ దిశగా 'సుభాన్ భూమ్ స్ప్రేయర్'

శతీమూగం భవతి

వృద్ధులను గౌరవద్దాం....! జ్ఞానసేకరణ ప్రారంభద్దాం....!!

'హనీబీఏపి' ప్రగతి

'హనీబీఏపి' ఒక స్వచ్ఛంద సంస్థ, హనీబీ నెట్వర్క్ను ఆంధ్రప్రదేశ్లో విస్తృతం చేయడమే దీని ఉద్దేశ్యం. ఎన్.ఐ.ఎఫ్. సంస్థకు, ఆంధ్రప్రదేశ్లోని మారుమూల పల్లెల్లోని గ్రామీణ శాస్త్రవేత్తలతో సంధానం చేయడం ఈ సంస్థ మూల కార్యక్రమం.

నవంబర్ 2005 లో బ్రిగేడియర్ గణేశం, డా. కె.యల్. రావు, శ్రీ పి. చంద్రకాంత్ శర్మ గార్ల సంకల్పమే ఈ సంస్థకు జన్మనిచ్చింది. ప్రొఫెసర్ అనిల్ గుప్తా గారిని ఆదర్శంగా తీసుకుని వారి మహత్తర జ్ఞాన ఉద్యమాన్ని తెలుగునాట విస్తృతం చేసి, తెలుగు జాతి సృజనాత్మక శక్తిని దేశమంతా చాటి చెప్పాలనే ఆరాటంతో ప్రారంభమై 'ఇంతింతై వటుడింతై' అన్నట్లుగా పెరుగుతున్నది. స్వచ్ఛందంగా ఎంతో మంది చేతులు కలిపారు. పెద్దలు ఆశీర్వదించారు. అధికారులు చేయూత నిచ్చారు. అధికార, అనధికార సంస్థలు, వ్యక్తులు శాయశక్తులా తోడిచ్చారు. పత్రికలు, టీవీలు తగినంత కవరేజీని అందించాయి. అందరితోడు, శుభాకాంక్షలు ఈ స్వల్ప కాలంలో 'హనీబీ' పునాదులను పటిష్ఠం చేశాయి.

ఇంతవరకు హనీబీఏపి చేపట్టి సాధించిన వివిధ కార్యక్రమాలు :

- ❖ 74 మంది తెలుగు ఇన్నోవేటర్లను వెతికి, వెలుగులోకి తెచ్చి, వారి ఆవిష్కరణలను, ఆలోచనలను ఎన్ఐఎఫ్లో రిజిస్టర్ లో చేయడం జరిగింది.
- ❖ నలుగురు ఇన్నోవేటర్ల ఆవిష్కరణలను పారిశ్రామిక వేత్తలకు అందించి, ఆర్థిక ఒప్పందం కుదుర్చడమైనది.
- ❖ ఒక ఆవిష్కరణ కార్యరూపం దాల్చుటకు, టెస్టింగ్కు టి.ఐ.పి.పి. ద్వారా నాలుగు లక్షల రూపాయల ఆర్థిక సహాయం.
- ❖ కారంచేడులో జరిగిన జాతీయ గ్రామీణ ప్రగతి ప్రదర్శనలో 28 మంది ఇన్నోవేటర్లు పాల్గొని విజయవంతం

చేశారు.

- ❖ నిజామాబాద్ ప్రాంతంలో మిసీ శోధయాత్ర నిర్వహించి, ఏడుమంది పల్లె ఇన్నోవేటర్లను వెలికి తీయడం జరిగింది.
- ❖ ఇప్పటి వరకు 12 కళాశాలల్లో స్టూడెంట్ ఇన్నోవేషన్ క్లబ్బులను ప్రారంభించడం జరిగింది..
- ❖ తెలుగు పల్లె జ్ఞానం దోమలను చంపే హెర్బల్ మందును ఎన్.ఐ.ఎఫ్. శాస్త్రీయంగా నిర్ధారించడం.
- ❖ హైదరాబాద్లో జనవరి 2008 ఉద్యాన వనశాఖ, వ్యవసాయ శాఖ సంయుక్తంగా నిర్వహించిన ప్రదర్శనలో 8 మంది తెలుగు ఇన్నోవేటర్లు తమ ఇన్నోవేషన్లను ప్రదర్శించగా ఎంతోమంది వాటిని మెచ్చుకోవడం జరిగింది.
- ❖ జనవరి 2008లో విశాఖలో జరిగిన 95వ జాతీయ సైన్స్ కాంగ్రెస్లో ముగ్గురు ఇన్నోవేటర్లు పాల్గొని ప్రశంసలు పొందారు.
- ❖ ప్రప్రథమంగా ఆంధ్రప్రదేశ్లోని అరకు లోయలో శోధయాత్రను జనవరిలో నిర్వహించి, స్థానిక జ్ఞానాన్ని సేకరించడం జరిగింది.
- ❖ అలేరు నివాసి, ఉత్తమ ఇన్నోవేటర్ చింతకింది మల్లేశం అహమ్మదాబాద్లో జరిగిన జాతీయ ఇన్నోవేషన్ సమావేశానికి ఆహ్వానించబడ్డారు.
- ❖ నెల్లూరులో ఆదిశంకర విద్యా సంస్థలో 'జరిగిన టెక్నాలజీ మేళా'లో 19 మంది ఇన్నోవేటర్లు పాల్గొనటం జరిగింది.
- ❖ 'పల్లెసృజన' త్రైమాసిక పత్రికను విజయవంతంగా ప్రచురిస్తూ మూడవ సంవత్సరంలోకి అడుగు పెట్టడం.
- ❖ 'టెప్' విజ్ఞాన సాంకేతిక విభాగం కేంద్ర ప్రభుత్వం ద్వారా 8 ఇన్నోవేటర్లకు ఆర్థిక సహాయానికి తోడ్పడటం.
- ❖ ఎన్.ఐ.టి. వరంగల్లో నలుగురు ఇన్నోవేటర్లు 'ఇన్నోవేటర్ల సమావేశం'లో పాల్గొనటం.
- ❖ వెయ్యికి పైగా సాంప్రదాయ జ్ఞానాన్ని సేకరించి ఎన్.ఐ.ఎఫ్.కు పంపడం.

❖ దాదాపు తొమ్మిది మంది ఇన్నోవేటర్లకు తమ ఆలోచనలను కార్యరూపం చేయటానికి కావలసిన ఆర్థిక సహాయాన్ని అందించటం.

❖ ఇన్నోవేటర్లకు జాతీయ వ్యవసాయ పరిశోధన, సాంకేతిక విజ్ఞాన మేనేజ్ మెంట్ (నారమ్) లో వివిధ 'సెమినార్ల'లో శిక్షణా కార్యక్రమాల్లో అతిథిగా పాల్గొనేట్లు చేయటం.

❖ 16 మంది 'బిట్స్ పిలాని' విద్యార్థులతో వరంగల్ జిల్లా ఏటూరునాగారం, తొర్రూరు మండలాల్లోని పది గ్రామాల్లో 'జ్ఞానశోధ' చేయడం.

❖ జాతీయ వ్యవసాయ పరిశోధనా సంస్థ (నారమ్) నుండి 16 మంది పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ డిప్లమా విద్యార్థులు నల్లమల అడవుల్లో నాలుగు చెంచుల గ్రామాలను సెప్టెంబర్ 2009లో జ్ఞాన సేకరణ చేయడం.

❖ చింతకింది మల్లేశం ఆసు మిషన్కు, నరసింహాచారి కాలిపోయిన ట్యూబ్‌వెల్లను వెలిగించే పరికరానికి ప్రొవిజనల్ పేటెంట్ పొందడం.

❖ ఇష్వాక్, లింగ బ్రహ్మంల పేటెంట్ కేసులను ఫైలు చేయడం.

❖ చింతకింది మల్లేశం పరిశోధనకుగాను రాష్ట్రపతి ద్వారా ప్రథమ జాతీయ పురస్కారం లభించింది.

మా కలలు :

- ❖ ఏడవ ద్వైవార్షిక పోటీలకు వేయి ఎంట్రిలను ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి పంపడం.
- ❖ కనీసం నలుగురు తెలుగు గ్రామీణ ఆవిష్కర్తలకు రాష్ట్రపతి చేతులమీదుగా బహుమతి ఇప్పించడం.
- ❖ పల్లెజ్ఞానవేత్తల ఇన్నోవేషన్లను మార్కెట్లోకి తేవడం

మా కలలు నిజం కావాలంటే మీ సహకారం కావాలి. ప్రోత్సహించండి - పాల్గొనండి - ఆవిష్కరించండి.

-బ్రిగేడియర్ పి. గణేశం,

కో-ఆర్డినేటర్, హనీబీఏపి,

ఫోన్ : 98660 01678.

పల్లెసృజన

సంపుటి-4 సంచిక - 2 అక్టోబర్ - డిసెంబర్ 2009

సంపాదకవర్గం

సంపాదకులు :

జుగేడియర్ (రిటైర్డ్) పోగుల గణేశం

సలహాదారులు :

డా. కె.ఎల్. రావు

ప్రొ. అనిల్ గుప్త

డా. గోవ్యాణి

శ్రీ పి. చంద్రకాంత్ శర్మ

డా. వై.వి. రామ్

శ్రీమతి అరుణ గణేశం

పల్లె వీర రాఘవ రెడ్డి

డి.టి.పి. & డిజైనింగ్ :

నరేంద్ర గ్రాఫిక్స్, హైదరాబాద్.

ఫోన్ : 040- 42215350

సెల్ : 93913 75655, 800 888 5655

E-mail : narendragrafix@gmail.com

ఎడిటోరియల్ అడ్రస్ :

పల్లెసృజన

102, వాయుపురి, సైనిక్ పురి పోస్ట్,

సికింద్రాబాద్ - 500 094.

ఫోన్ : 040-27118555

E-mail : honeybeeap@gmail.com

ఈ సంచికలో...

- ❖ శతాయుష్షాన్ భవ - 3
- ❖ కరెంటుతో పనిలేకుండా అవసరానికి పొలానికి నీరు అందిస్తున్న రాజలింగయ్య - 4
- ❖ 'నిర్మాణాత్మక', 'విచ్ఛిన్నకర' శక్తులు రెండూ తోడవ్వాలి - 5
- ❖ తెలుగు గ్రామీణ సమస్య పరిష్కారానికి గుజరాత్ పల్లెజ్ఞానం - 6
- ❖ కేవలం ఐదు నిమిషాల్లో హెక్టార్ పొలానికి పిచికారి - 8
- ❖ 'అడవి వేప' నర్సరీలో నూతన ప్రయోగాలు - 10
- ❖ అరకు లోయ నుండి 'కొమ్మిడి శ్రీనివాస్' చిట్టాలు - 12
- ❖ సమస్య - పరిష్కారం - 13
- ❖ పవన్ ప్రయోగాలు - 16
- ❖ మాళ్వా ప్రాంతంలో జ్ఞానశోధ - 19
- ❖ ఇతర రాష్ట్రాల పల్లె కబుర్లు - 26
- ❖ స్పందన - 27
- ❖ వేరుశనగ పంటలో నులిపురుగుల నివారణకై 'శ్రీజుమికి' - 28

కవర్ లోపలి పేజీల్లో :

హనీబి ఎపి ప్రగతి

చేతితో పనిచేసే రాఘవ గౌడ పాలు పితికే యంత్రం

మధ్యపేజీల్లో

గ్రామీణ ఇన్నోవేషన్లకు స్పందించిన రైతులు, పట్టణవాసులు

HoneyBee Regional Collaborators & Publications

Honey Bee C/o Prof. Anil Gupta

Indian Institute of Management

Vastrapur, Ahmedabad - 380 015.

Gujarat, India. Ph.: 91-79-26324927, Fax : 91-79-26307341

E-mail : honeybee@sristi.org. http://www.sristi.org

Aama Akha Pakha (Oriya)

Dr. Balam Sahu,

3R BP 5/2, BP Colony, Unit-8,

Bhubaneswar-751 012.Orissa.

E-mail : balaram_sahu@hotmail.com

Hittalagida (Kannada)

Dr. T.N. Prakash

Department of Agricultural Economics,

University of Agricultural Economics,

GKV, Bangalore-560 065.

E-mail : prakashtnk@yahoo.com

Num Vali Velanmai (Tamil)

P. Vivekanandan,

45, TPM Nagar,

Virattipathu - 625 010, Tamilnadu

E-mail : numvali@vsnl.com

Loksarvani (Gujarati) and

Sujh-Bujh Aas Paas ki (Hindi)

SRISTI, P.O. Box No. 1550.

Ambawadi, Ahmedabad - 380 015.

E-mail : loksarvani@sristi.org

sujhbujh@sristi.org

Ini Karshakan Samsarikatte (Malayalam)

James T J,

Peemad Development Society,

Peermade, Idukki-685 531, Kerala.

E-mail : pedes@md2.vsnl.net.in

Printed & Published by : Brig. P. Ganesham, VSM (Poorva Senani), on behalf of "HoneyBeeAP"

102, Vayupuri, Sainikpuri Post, Secunderabad - 500 094. A.P.

Ph.: 040-27118555, Cell : 0 98660 01678. Printed at : Narendra Grafix, Chikkadpally, Hyderabad. Ph. : 93913 75655

సంపాదకీయం

హనీజీవీ నాలుగు సంవత్సరాలుగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో చేస్తున్న కృషి చంద్రునికి ఓ నాలుపాగు మాత్రమే. గ్రామాల్లో, కొండకోనల్లో, అడవుల్లో, ప్రకృతితో అత్యంత సమన్వయంతో జీవిస్తున్న గ్రామవాసుల సంప్రదాయ జ్ఞానాన్ని, క్రియాశీలతను వెతికి, క్రోడీకరించడం మహా ప్రయత్నం. ఇది కొద్దిమంది వాలంటీర్ల స్వచ్ఛంద సేవతో సాధ్యమయ్యేది కాదు. సహజంలోని అన్ని వర్గాలవారు ముందుకు వచ్చి చేయూతనివ్వాలి. మన సంప్రదాయ జ్ఞానాన్ని భావి తరానికి అందజేయడానికి తోడ్పడాలి. ఇందులో విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, సంఘ సేవకులు, గ్రామాల్లో పనిచేసే ప్రభుత్వ, ప్రభుత్వేతర అధికారులు అంతా ఈ మహా కార్యానికి తమ సహకారం అందించాలి.

ఈ ప్రయత్నంలో హనీజీవీ అన్ని విధాలుగా కృషి చేస్తున్నది. 'పల్లెసృజన' పత్రిక ద్వారా తెలుగు ప్రజానీకానికి జ్ఞానసముపార్జన కార్యక్రమాల గురించి అవగతం చేస్తున్నది.

పాఠశాలల్లో, కళాశాలల్లో ఉపాధ్యాయులను, విద్యార్థులను గ్రామీణ జ్ఞాన సేకరణలో పాల్గొనాలని ప్రోత్సహిస్తున్నాము. విద్యార్థులలో ఉత్సుకతను పెంచాలంటే ఉపాధ్యాయుల పాత్ర ప్రాముఖ్యం. అందుకే ఉపాధ్యాయులను దృష్టిలో ఉంచుకుని ఒక ప్రత్యేక కార్యక్రమం హనీజీవీ చేపట్టింది.

మెకానికల్ ఇన్స్టిట్యూట్‌కు వస్తున్న గుర్తింపు, ప్రామాణికత, మార్కెట్ ఎంట్రీ, సాంప్రదాయ జ్ఞానానికి రావటం లేదు. ఎక్కడో మా ప్రయత్నంలో లోపం ఉంది. కొత్త పుంతలను అనుసరించాలి. ఈ సంవత్సరంలో పది మూలకా జ్ఞానాలను మార్కెట్‌లోకి తేవడం ధ్యేయంగా పెట్టుకుని దానిని సాధించాలని నిర్ణయించుకున్నాం.

మేము ఆశించినంతగా పాఠకులనుండి స్పందన రావటం లేదు. పాఠకులు మాకు మార్గదర్శకులు వారి సూచనలు, రచనలు, అనుభవాలు, ప్రశ్నలు, సందేహాలు జవాబులు, పరిష్కారాలు.... అన్నీ 'పల్లెసృజన'కు కావాలి.

మీ సహకారాన్ని సదా కోరుతూ

భవదీయ
'బ్రిగేడియర్' గణేశం

'పల్లెసృజన'లో కొన్ని వ్యాసాలను 'హనీజీ' ఇంగ్లీషు పత్రికనుండి అనువాదం చేయటం జరిగింది.

ఈ అనువాదాలను మాకు ఎంతో సహృదయంతో అందించిన శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యం గారికి,

శ్రీ శశిమోహన్ గారికి కృతజ్ఞతలు - సంపాదకులు.

శతాయుష్షాన్భవ

వృద్ధులను గౌరవిద్దాం....! జ్ఞానసేకరణ ప్రారంభిద్దాం....!!

“దీర్ఘాయుష్షాన్ భవ” అని కాని లేదా “శతాయుష్షాన్భవ” అనిగాని పెద్దలు దీవిస్తారు. కాని మనం నూరేళ్ళ వృద్ధులను నిజంగానే గౌరవిస్తున్నామా?! వారితో కాలం గడుపుతున్నామా? వారి జీవన ప్రమాణంలోని ఒడిదుడుకులను, అనుభవాలను చర్చించి, ఆ జ్ఞాన సేకరణ చేస్తున్నామా? వాటిని ఆచరించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నామా?

మనం విశ్వసించినదానికి, అమలు పరచదానికి తేడా ఉండకూడదు. ఒక వ్యక్తి నూరేళ్ళు జీవించడం మామూలు విషయం కాదు. అది ఎంతో విజ్ఞాన వంతులు, ప్రకృతిని అర్థం

చేసుకున్న వాళ్ళకు మాత్రమే సాధ్యం. ఏ ఆధునిక వైద్య సౌకర్యం లేకుండా 90 ఏళ్ళ పైబడిన వృద్ధులు మనకు ఎంతోమంది తటస్థ పడతారు. వారందరినీ మనం గౌరవిద్దాం! వారి గురించి సమాజానికి తెలుపుదాం!! వారినుండి జ్ఞానసేకరణ చేద్దాం!!!

మీ ఊళ్ళో ‘90 సంవత్సరాలు పైబడిన వృద్ధులు’ తప్పకుండా ఉంటారు. వారి జీవన విధానం, ఒడిదుడుకులు, వారి నుండి సాధ్యమైనన్ని వివరాలు సేకరించి, వారి ఫోటోలతో సహా వారిని గురించిన వివరాలు మాకు తెలియ జేయండి.

మన రాష్ట్రంలోని 90 సంవత్సరాలు పైబడిన వృద్ధులను గురించి సేకరించిన వివరాల సంకలనంతో ఒక పుస్తకాన్ని ప్రచురించాలని ‘పల్లెసృజన’ సంకల్పం. ఈ ప్రయత్నంలో మీ సహాయ సహకారాలు మాకు పూర్తిగా కావాలి. ఈ విషయ సేకరణలో మీ సలహాలు మాకు అమూల్యం.

లేవండి, మీ ఊళ్ళోని వృద్ధుల వివరాలు సేకరించడం మీ నైతిక బాధ్యత. ప్రక్క ఊళ్ళో వున్న మీ స్నేహితులు, యువకులకు కూడా ఈ విషయాన్ని తెలియజేయండి, వారిని ప్రోత్సహించడం కూడా మీ బాధ్యతే.

మనమంతా కలిసి మన పెద్ద వాళ్ళను గౌరవిద్దాం, సత్కరిద్దాం, వారి జ్ఞాన సంపదను భావి తరాలకు అందిద్దాం. ఈ మా సత్సంకల్పానికి మీరంతా సహకరిస్తారన్న కొండంత ఆశతో....

మీ

పల్లెసృజన సంపాదకులు.

కరెంటుతో పనిలేకుండా అవసరానికి పొలానికి నీరు అందిస్తున్న రాజలింగయ్య

కరీంనగర్ జిల్లా గోదావరిఖని సమీపంలోని పెంచికలపేట గ్రామవాసి రాజలింగయ్య కరెంటు సహాయం లేకుండా తన పొలం కన్నా తక్కువ ఎత్తునుండి నీరు తోడుకుంటున్న వైనం గ్రామస్థులను ఆశ్చర్యానికి గురి చేస్తున్నది. ఈ పద్ధతిని తయారు చేసుకోవడానికి అతనికైన ఖర్చు కేవలం రూ. 15,000/-లు మాత్రమే. ఇక దీన్ని నడపటానికి ఇతరత్రా ఖర్చులేవీ వుండవు సరికదా 24 గంటలూ ఎలాంటి విద్యుత్ అవసరం లేకుండా ఇది పని చేస్తూనే వుంటుంది.

రాజలింగయ్య పొలం పక్కనే పారుతున్న వంకలో నీరు పుష్కలంగా ఎల్లప్పుడూ పారుతూ వుంటుంది. కానీ, ఆ వంక తన పొలంకన్నా చాలా లోతుగా వుండటం చేత కాలువ ద్వారా నీటిని తన పొలానికి పారేలా చేయటం సాధ్యం కాదు. దీనికి పరిష్కారంగా రాజలింగం ఆ వంకగుండా తన పొలంకన్నా ముందుకు వెళ్లి అక్కడినుండి వంకతో పాటుగా ఒక సన్నని

కాల్వ దారా నీటిని తీసుకు వచ్చి తన పొలంపక్కన వున్న వాగులోకి మళ్ళీ ఈ నీరు పడేలా ఏర్పాటు చేసుకున్నాడు. ఆ నీరు వాగులోకి పడుతున్న చోట ఒక టర్బైన్ ను ఏర్పాటు చేసి, దానికి ఒక పంపుసెట్ ను అనుసంధానం చేశాడు. ఈ నీరు టర్బైన్ మీద పడి టర్బైన్ తిరుగుతుంటే దానితో అనుసంధానం చేసిన పంపుసెట్ ద్వారా పది అడుగుల కిందనుండి నీటిని 260 అడుగుల దూరంగల తన పొలానికి ఉపయోగిస్తు న్నాడు.

ఇది విద్యుత్ సహాయం లేకుండా కాలువ నీటినే ఉపయోగించి కాలువ నీటినే పొలానికి ఉపయోగించే అద్భుతమైన ప్రక్రియ. దీనికై రాజలింగం తన పొలం పక్కన దిగువనున్న కాల్వకి కొంచెం ఎత్తులో మోటారు పంపును ఏర్పాటు చేసి దానికి ఒక టర్బైన్ ను అనుసంధానం చేశాడు. ఈ టర్బైన్ తిరగటానికి అదే కాలువలోని ఎగువ స్థాయి నుండి (దాదాపు 200 అడుగుల ఎత్తు) వరకు మరో సమాంతర కాలువను తీసుకు వచ్చి ఆ

నీరు టర్బైన్ పైన పడేలా చేశాడు. దాంతో టర్బైన్ తిరిగి పంపుసెట్ పని చేయటం ద్వారా నీటిని దాదాపు 400 అడుగుల దూరం గల పొలానికి పైపుల ద్వారా తోడుకుంటున్నాడు.

ఈ పద్ధతి ద్వారా పొలానికి కరెంటు లేకుండా నీరందించటమే కాక, టర్బైన్ తిరుగుతుంది కాబట్టి దానితో తక్కువ ఖర్చుతో కరెంటును కూడా ఉత్పత్తి చేయవచ్చని రాజలింగయ్య అంటున్నాడు. తన గ్రామంలో ఇటువంటివి ఇద్దరు రైతులకు ఏర్పాటు చేయగా రెండూ చాలా సమర్థ వంతంగా పని చేస్తున్నాయి.

మీ పొలానికి కూడా ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో నీరు పారే అవాకాశం వుంటే దాని ఏర్పాటుకై సంప్రదించండి :

దబ్బెట రాజలింగయ్య, పెంచికలపేట, కమాన్ పూర్ మండలం, కరీంనగర్ జిల్లా. ఫోన్ : 93965 18078.

'నిర్మాణాత్మక', 'విచ్ఛిన్నకర' శక్తులు రెండూ అడ్డవ్వాలి

చిన్నపిల్లలు సమతలంగా ఉన్న రాళ్ళను ఒకదానిపై ఒకటి పేర్చి ఆడటం గమనిస్తే అందులో ఒక అర్థవంతమైన సందేశం వుంటుంది. ఈ ఇల్లు కట్టుకునే ఆటలో దానిని పడగొట్టడానికి ఒక పిల్లవాడు ఒక రాయి విసురుతాడు. మిగిలిన పిల్లలంతా కట్టిన నిర్మాణాన్ని కాపాడుకోవటానికి విశ్వ ప్రయత్నం చేస్తారు. ఈ ప్రక్రియ ఆటలా వున్నా, కొంచెం నిశితంగా గమనిస్తే అందులో ఎంతో అర్థం తోస్తుంది. ఈ సంఘటనను జ్ఞానసౌధ నిర్మాణానికి వినియోగిస్తే ఎంత బాగుంటుందో గమనిద్దాం.

ప్రతి వాలంటీరు శాస్త్రవేత్త, ఉత్పత్తిదారుడు, ఔత్సాహికుడు నెట్‌వర్క్ నిర్మాణానికి ఇటుకలను పేర్చడంలో తమ సహకారం అందిస్తూ వుంటారు. ఈ నిర్మాణాన్ని ఆలస్యం చేయడంలోను, విచ్ఛిన్నం చేయడంలోను కొన్ని శక్తులు ఎప్పుడూ పనిచేస్తూనే వుంటాయి. ధైర్యం, పట్టుదల వున్నవారు తెగిన లింకులను పునర్నిర్మించటానికి ఇలాంటి విచ్ఛిన్నకర శక్తులే ప్రేరణ కలిగిస్తాయి అనుకోవాలి. మజ్జిగ చిలకటాన్ని మనం గమనిస్తే, మజ్జిగ కదలికలు కవ్వం నుంచి బైటికి, బైటనుంచి కవ్వం వైపుకు సమానంగా కదలటం చూస్తాము. అలాగే జ్ఞాన సముపార్జనలో కూడా కొత్త ఆలోచనలు రావటము, పాత ఆలోచనలు పోవటం జరుగుతూ వుంటుంది.

ఆలోచనలు ఎప్పటికప్పుడు కొత్త దానాన్ని సంతరించుకోకుంటే అభివృద్ధిని సాధించలేము. ఆలోచనలను నిర్మాణాత్మకంగా, సృజనాత్మకంగా వాడుకోవటంలోనే సవాళ్ళు ఎదురవుతుంటాయి. ఉదాహరణకు ఎన్.ఐ.ఎఫ్. వారి వార్షిక బడ్జెట్ గత పది సంవత్సరాలుగా తగ్గిపోతున్నప్పటికీ ఉప్పెనలా పెరుగుతున్న కొత్త ఇన్నోవేషన్లను ఒక సవాలుగా తీసుకుని ఈ ఒడిదుడుకులను అధిగమిస్తూ, అందరూ సమిష్టిగా శక్తికి మించి

పనిచేస్తున్నప్పుడు రాళ్ళు కొన్ని దూరంగా పడిపోవటం జరుగుతూ వుంటుంది. ప్రతిసారీ పడిపోయిన అన్ని రాళ్ళను తిరిగి జమ చేయటం సాధ్యం కాకపోవచ్చు. కొందరు వ్యక్తులు ఇంతకన్నా ఆదాయం కల అవకాశాలను వెతుకుతూ, ఇంకొందరు వేరే కారణాలతో కూడా వెళ్ళిపోవటం జరుగుతూ వుంటుంది. ఎక్కడికీ వెళ్ళకుండా మన కట్టడం చెదరకుండా కొన్ని రాళ్ళు ఇంకా మనతోనే, మన ఎదురుగానే ఉన్నాయి. కానీ విచ్ఛిన్నకర శక్తులు శక్తివంతమవుతున్నాయి. ప్రభుత్వం పట్టించుకోకుండా, అధికారులు ఆత్మహత్యల

కారణాలు అర్థం చేసుకోలేకపోతే మనం ఈ గమ్యాన్ని విడిచిపెట్టాలా?

ఇప్పటి స్థాయిని కాపాడుకోవాలన్నా కూడా ఎంతో శ్రమించక తప్పని పరిస్థితి నెలకొని వుంది. సంతోషించాల్సిన విషయం ఏమిటంటే ఈ రాళ్ళు పేర్చే కార్యక్రమంలో కొత్త భాగస్వాములు ప్రత్యేకించి శాస్త్రవేత్తలు, ఇతరులు మనతో చేతులు కలుపుతున్నారు. హనీబీ ఈమధ్య శాస్త్రవేత్తలచే ధృవీకరించబడిన కొత్త ఇన్నోవేషన్లు ఇంకా ఎంతోమంది వ్యక్తులు, పరిశోధనాలయాలు ముందుకు రావటానికి ప్రేరణ అయ్యాయి. మన సంబంధాలు నెమ్మదిగా కృషి విజ్ఞాన

కేంద్రాలతో బలపడుతున్నాయి. ప్రతి జిల్లాలో కనీసం 30 శాతం భూమి అయినా కృషి విజ్ఞాన కేంద్ర పరిశోధనలకు నిలయమవ్వాలి. కొన్ని కొత్త ఆలోచనలు, సృజనలు ఎంత త్వరగా ప్రాముఖ్యతను పొందుతున్నాయో అంతే త్వరగా మరుగున పడిపోతున్నాయి.

స్థానిక ఇన్నోవేషన్లకు ప్రాచుర్యం కల్పించి, తద్వారా ఉపాధి, వ్యాపార అవకాశాలు పెంచడానికి పార్లమెంటు సభ్యుల స్థానిక అభివృద్ధి నిధి (యం.పి. ల్యాండ్స్) నుండి కనీసం 20 శాతం కేటాయించాలి.

కొత్త తరహా ఇన్నోవేషన్లు నిధుల లేమితో ఇబ్బందులపాలు కాకుండా ఉండటానికి ప్రతి జిల్లా కలెక్టర్ వద్ద వీటికి తగిన ఆర్థిక సహాయం అందించటానికి అవసరమైన నిధులతో ఒక సామాజిక సహాయ నిధిని ఏర్పాటు చేయాలి. కట్టడాన్ని కూలదోసేవాడు ఒక్కడుంటే, దానిని ఆనందంగా పునర్ నిర్మించడానికి ముందుకు వచ్చేవారు అరడజను మంది ఉన్నారని నా పూర్తి విశ్వాసం. మన నెట్‌వర్క్ను పటిష్టం చేసి ఒక్కతాటిపైకి తేవటానికి చేస్తున్న కృషికి విఘాతం కల్పించేవారిని శతృవులుగా చూడకుండా వారిని కూడా మనతో కలుపుకుని వారిలో భావ సారూప్యతను పెంచే ప్రయత్నం చేయాలి. దేశంలో ప్రతి రంగానికీ ఓ పాత్ర వుంది. ప్రతి ఉపాధ్యాయుడూ ఆలోచనలను వికసించజేయగలడు. నిరక్షరాస్యులు, తక్కువ చదువుకున్న రైతులు, కళాకారులు, జాలర్లు, మహిళల్లో గల అధ్యాపకుడ్ని ప్రతి విద్యార్థి అన్వేషించి కనుగొనాలి. సృజనాత్మకత కలిగినవారు అట్టడుగు స్థాయినే కాదు, ఏ స్థాయిలోనైనా ఉండటాన్ని నేను చాలాసార్లు గమనించాను. వీరిని అన్వేషించి, వెలికి తీయడానికి నిర్మాణాత్మక, విచ్ఛిన్నకర శక్తులు రెండూ కలిసి పనిచేయాలి. - మూలం 'హనీబీ' ఆంగ్ల పత్రిక సంపాదకీయం.

తెలుగు గ్రామీణ సమస్య పరిష్కారానికి గుజరాత్ పల్లెజానం

అనుసంధానం

అందమైన అరకులోయలో జూన్ ను 'పల్లెసృజన' రెండు సంచికలలో ప్రచురించాము. దేశం అభివృద్ధి పథంలో ఎదుగుతున్నా, మారుమూల గ్రామాల్లో ప్రధానంగా

ఆదివాసుల జీవన సరళిలో మార్పులు అంతగా రాలేదు. అక్కడి మహిళలు ఇప్పటికీ కూడా త్రాగే నీళ్ళ బిందెను తలపై పెట్టుకొని మోసుకొస్తారు. రోజూ 4- 5 కిలోమీటర్లు తలపై 15-20 కిలోల బరువుతో నడవాల్సి వస్తుంది. అలాగే వరిపంట సూర్పిళ్ళను కూడా ఇంకా పాత పద్ధతిలోనే చేస్తారు. నేలమీద పరిచి పశువులతో తొక్కించడమో లేక బండమీద కొట్టడమో చేస్తారు. ఇలాంటి ఎన్నో వ్యవసాయ పరమైన పనులకు సులువైన పరిష్కారాలు ఆదివాసులకు చేరితే వారి జీవన సరళిలో సరియైన మార్పు వస్తుంది. కష్టం తగ్గుతుంది. ఉత్పత్తి పెరిగే అవకాశాలుంటాయి.

హనీబీఏపి ఈ సమస్యకు పరిష్కారాలు వెతకాలని శోధయాత్రలో నిర్ణయించుకుంది. ఎన్.ఐ.ఎఫ్. సహాయంతో వారివద్ద వున్న పరిజ్ఞానాన్ని గురించి వెతికి కొన్ని సులభమైన పద్ధతులను ఎంచుకున్నాం. ఈ

పరికరాలను తయారు చేసి అరకు లోయలో పంచాలని నిర్ణయించుకున్నాం. ఎన్.ఐ.ఎఫ్. సహాయంతో కొన్ని 'తలరక్షలు', కొన్ని వరి నూర్పిడి పరికరాలను దుంబ్రిగూడ లోని 'టిఇఆర్డిఎస్' (TERDS) కార్యాలయానికి తరలించాం.

ఈ సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెలలో బ్రిగేడియర్ గణేశం, హనీబీఏపి కో-ఆర్డినేటర్ అరకు లోయలో రెండు రోజులున్నారు. TERDS స్థాపకులు శ్రీ వెంకట్ రావు, ప్రధాన సభ్యులు చిట్టి బాబుల సహాయంతో 'తలరక్ష'లను చొప్పి, పనసపుట్ గ్రామాలలో మహిళలకు ప్రయోగం చేసి చూపించారు. అది ఎలా వాడాలో వీడియో రూపంలో

లాప్ టాప్ కంప్యూటర్ లో చూపారు. మహిళల ఆసక్తి అంతా ఇంతా కాదు, వారంతా పరికరాన్ని తప్పక ప్రయోగించి చూస్తామని వాడకంలోని సాధక బాధకాలను మాకు చెబుతామని ఉత్సాహంతో చెప్పారు.

వారి కథనం ప్రకారం రోజూ 20 కిలోల బరువుతో కనీసం రెండు కిలోమీటర్లు నడవాల్సి వస్తుంది. అలా ప్రతి మహిళ ఒక సంవత్సరంలో 720 కిలోమీటర్లు నడుస్తుంది. 60 ఏళ్ళ జీవితంలో దాదాపు 40 వేల కి.మీ. నడవాల్సి వస్తుంది. అంత భారం తలమీద మెడమీద పడితే వారి మెడలు శాశ్వతంగా చిన్నగా అవుతాయేమో!

'తలరక్ష' ప్రయోగం విజయవంతమైతే హనీబీఏపి వేల సంఖ్యలో అవి ఉత్పత్తి

చేసి, గ్రామాల్లో దీన్ని పంచాలని సంకల్పించింది. ఇందుకుగాను పెద్ద పరిశ్రమలు, వ్యాపారవేత్తలు, ఉద్యోగస్తులు, ముందుకు వచ్చి ఆర్థిక సహకారం అందజేస్తారని ఆశిస్తున్నాము.

ఇవే కాక ఇలాంటివి ఇంకా ఎన్నో పరికరాలు ఎన్ఐఎఫ్ వద్ద ఉన్నాయి. వాటన్నింటిని మన గ్రామీణ ప్రజానీకానికి అందుబాటులోకి తీసుకు వచ్చేలా హనీబీఏపి ప్రయత్నిస్తోంది. ఇందుకు స్వచ్ఛంద సంస్థలు, సహృదయులు ముందుకు వస్తే ఈ కార్యక్రమం ఇంకా త్వరగా పూర్తి కావటంతో పాటు గ్రామీణ ప్రజలకు ఎంతో మేలు జరుగుతుందని ఆశిస్తున్నాము.

- ఎడిటర్ ●

ట్రాక్టర్ సహాయంతో ఒకే వ్యక్తి తో పురుగుమందు స్ప్రే

కేవలం ఐదు నిమిషాల్లో హెక్టార్ పొలానికి పిచికారి

గుంటూరు జిల్లా నాగభైరువారి పాలెం నివాసి సయ్యద్ సుభాని ఒక కొత్తరకం ట్రాక్టర్ స్ప్రేయర్ను రూపొందించాడు. ఈ స్ప్రేయర్కు 'బూమ్ స్ప్రేయర్' అని పేరు పెట్టాడు. ట్రాక్టర్కు ఇరువైపులా 30 అడుగుల పొడవుతో జింక్ ఫైపు లైన్ అమర్చి వాటికి ఒక మి.మీ., రెండు మి.మీ. నాజిల్స్ను 12

అమర్చాడు. ట్రాక్టర్ మధ్య భాగంలో మందు నింపేందుకు కంప్రెసర్తో ట్యాంకర్ ఏర్పాటు చేశాడు. ఈ ట్యాంకర్లో 20 మి.లీ. నుంచి వంద లీటర్ల వరకు మందు నింపవచ్చు.

అపరాల దగ్గర్నుంచి వాణిజ్య పంటలైన ప్రత్తి, మిరప, కంది, పొగాకు లాంటి ఏదైనా పైర్లకి పిచికారి చేసుకోవచ్చు.

2 అడుగుల ఎత్తు నుంచి 8 అడుగుల ఎత్తువరకు గల ఎలాంటి పైరుకైనా పిచికారి చేయటానికి వీలుగా స్ప్రేయర్ ఎత్తును మార్చుకునే వీలు కూడా కల్పించాడు. ఒకవేళ పొలంలో చెట్లు కొండల లాంటివి వున్నా పిచికారికి అడ్డుకావు. ఎందుకంటే అవసరం అనుకుంటే ఈ స్ప్రేయర్ను ఆ ప్రాంతాల్లో మడిచి మళ్ళీ మామూలుగా అమర్చుకుని స్ప్రే చేసే వీలుంటుంది.

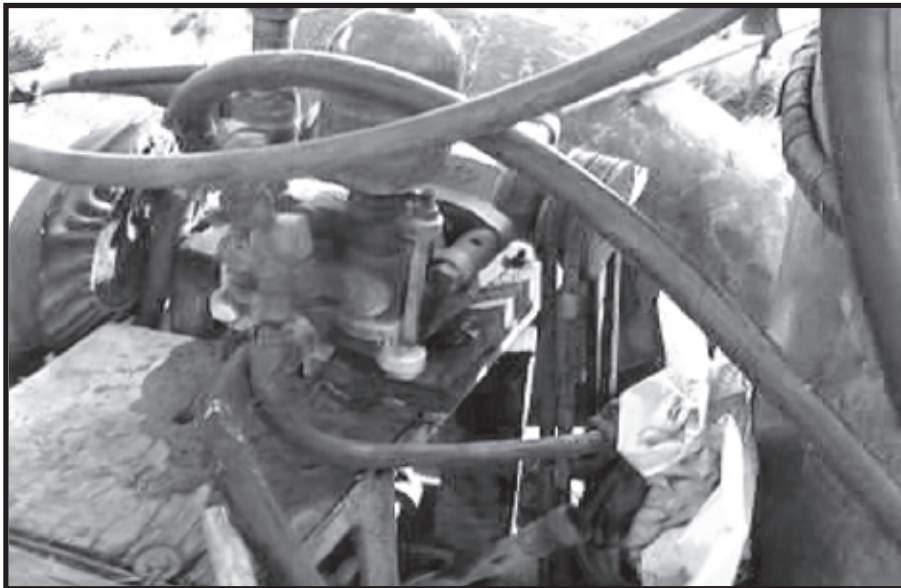
ఏ ఒక్కరి సహాయం లేకుండా డ్రైవర్ ఒక్కడే అన్ని పనులు పూర్తి చేసుకునేలా తయారు చేశాడు. స్ప్రే చేసే మందు అయిపోయినపుడు మళ్ళీ ట్యాంకర్ లోకి నీరు నింపుకోవాలన్నా ఈ ట్రాక్టర్ ద్వారానే డ్రైవర్ నింపుకుని పురుగు మందును కలుపుకుని తన పని కొనసాగించ వచ్చు. ఇలా రోజుకు 60 నుండి 80 ఎకరాల పొలానికి పిచికారి అవలీలగా చేయవచ్చు. అంటే ఐదు నిమిషాల్లో ఒక హెక్టారు పొలం స్ప్రే చేయవచ్చు.

ఇలాంటి వాటిని పల్లెల్లో మధ్యకారు రైతులు ఎవరైనా ఏర్పాటు చేసుకుంటే ఆ వూరిలో రైతు కూలీల సమస్య వున్నప్పుడు ఈ పంపు అద్భుతంగా పని చేస్తుందనటంలో ఎలాంటి సందేహం లేదు. రైతు ఇష్టాన్ని బట్టి స్ప్రే సామర్థ్యాన్ని ఎకరాకు 20 నుండి 100 లీటర్ల వరకు స్ప్రే చేసుకోవచ్చు. నాజిల్స్ ను 1.2 మీమీ నుండి 3 మీమీ వరకు మార్చుకునేందుకు వీలుగా వీటిని అమర్చాడు. ఈ స్ప్రేయర్ కు రెండు కొనల వైపు వుండే ‘షూటర్’ నాజిల్ ఒక్కటే 15 అడుగుల నుంచి 20 అడుగుల దూరం వరకు మందును వెదజల్లుతుంది. నిమిషానికి 1000 రౌండ్ల

సామర్థ్యంతో తిరిగే టూ-స్ట్రోక్ కంపోజర్ సహాయంతో బెల్టు అమర్చి ట్రాక్టర్ వెనకవైపు వుండే పుల్లీకి అనుసంధానం చేసి ఈ స్ప్రేయర్ ను తయారు చేశాడు. ప్రస్తుతం మార్కెట్లో లభిస్తున్న మిగతా ట్రాక్టర్ స్ప్రేయర్లతో పోలంలో పిచికారి చేయాలంటే డ్రైవర్ తో పాటు మరో ఇద్దరు కూలీలు అవసరమౌతారు. ఈ స్ప్రేయర్ లో ట్రాక్టరు కాకుండా మిగతా పరికరాలకు రూ. 30నుండి 50 వేల వరకు ఖర్చవుతుంది. హనీబీఏపి ఈ స్ప్రేయర్ ను ఇంకా అభివృద్ధి చేసి మార్కెట్ లోకి తీసుకు రావటానికి ప్రయత్నిస్తోంది. సుభాష్ ‘బూమ్ స్ప్రేయర్’

పిచికారి చేయడంలో రికార్డు సృష్టిస్తుందన్న విశ్వాసంతో “లిమ్కా బుక్ ఆఫ్ రికార్డ్స్”, “గిన్నీస్ బుక్ ఆఫ్ వరల్డ్ రికార్డు” సంస్థలను సంప్రదిస్తున్నది. దీనికి పేటెంట్లు, మార్కెటింగ్ కై హనీబీఏపి చర్యలను ప్రారంభించింది.

ఇన్నోవేటర్ వివరాలు :

సయ్యద్ సుభాష్, సెల్ : 98486 13687.

ఫోన్ చేయండి!

‘పల్లెసృజన’లో

ప్రచురించిన వ్యాసాలను గూర్చి ఏవైనా వివరాలు కావలసిన వారు, గ్రామీణ ఇన్నోవేషన్లకు సంబంధించిన ఇతర సమాచారం కోసం ఈ క్రింది చిరునామాకు ఉత్తరం వ్రాసి కాని, లేదా క్రింద తెలిపిన నెంబర్లకు ఫోన్ చేసి కాని తెలుసుకోవచ్చు. లేదా ఈ-మెయిల్ ద్వారా కూడా మీకు కావలసిన సమాచారాన్ని పొందవచ్చు.

- ఎడిటర్.

బ్రగ్గేడియర్ పి. గణేశం

ఎడిటర్ పల్లెసృజన

102, వాయుపురి,

సైనిక్ పురి పోస్ట్,

సికింద్రాబాద్ - 500 094.

ఫోన్ : 040-27118555

సెల్ : 98660 01678

E-mail : honeybeeap@gmail.com

‘అడవి వేప’ నర్సరీలలో నూతన ప్రయోగాలు

తమిళనాడులోని ఈరోడ్ జిల్లా, కల్లిపట్టి గ్రామ నివాసి, 60 సంవత్సరాల శ్రీమతి ఇందిరా రామనాథన్ ఎస్.ఎస్.ఎల్.సి. వరకు చదివి వ్యవసాయ వృత్తిలో నిమగ్నమయ్యారు. ఈవిడకు 120 ఎకరాల పొలం వుంది. ఈవిడ పెంపకం కష్టతరమైన ‘మెలియాడుబియా’ (తమిళం) (మన రాష్ట్రంలో వీటిని వెట్టివేప లేదా అడవి వేప అని అంటారు) మొక్కలను నర్సరీలో పెంచేందుకు ఒక ప్రయోగాత్మక విధానాన్ని రూపొందించింది.

నర్సరీ పెంపకం :

‘అడవి వేప’ చెట్లు ఎక్కువగా అటవీ ప్రాంతంలో పెరుగుతాయి. ఇది అతి వేగంగా పెరుగుతూ తక్కువ వ్యవధిలో ఎక్కువ వృక్ష సంబంధమైన వనరులను అందిస్తుంది. తగిన తేమ, సారవంతమైన నేలలో ఇది ఏపుగా పెరుగుతుంది. సుమారు 10 అడుగుల ఎత్తు వరకు ఎలాంటి కొమ్మలు లేకుండానే మొదలు పెరుగుతుంది. ఇది స్వల్పకాలిక, దీర్ఘకాలిక పంటగా రెండు విధాలుగా పండించవచ్చు. అందుచేత రైతులు దీన్ని అటవీ వ్యవసాయ పద్ధతిలో పండించడానికి ప్రాధాన్యత నిచ్చేవారు. ఈ వృక్షజాతి విత్తనాలకు పైపొర గట్టిగా వుండి ఏమాత్రం నీటిని చొరనీయక పోవడంతో మొలకెత్తడం ఒకింత కష్టం.

ముందుగా ఈ విత్తనం పై పొరను పగులగొట్టడానికి ఆవుపేదతో తయారు చేసిన ఎరువులో ఈ విత్తనాలు ఉంచి ప్రయత్నం చేసేవారు. కాని, ఆ ప్రయత్నం సఫలం కాలేదు. అనంతరం ఆవు పేదను కల్లాపిలా తయారు చేసి అందులో సుమారు రెండు నెలల పాటు నానబెట్టి విత్తనం పైపొర కుళ్ళిపోయి, మెత్తబడి సులభంగా వచ్చే విధానం చేపట్టింది. విత్తనం పైపొర మెత్తబడగానే, విత్తనం మొక్క అంకుర కేంద్రానికి ఎలాంటి హాని కలుగకుండా జాగ్రత్తగా తొలగించి, ప్రత్యేకంగా తయారు చేసిన విత్తే నేలపై త్రవ్వి విత్తనాలను నాటడం

జరుగుతుంది.

విత్తనాల తయారీ :

విత్తే నేల ఎర్రమట్టి మరియు ఇసుక మిశ్రమంతో తయారు చేయబడుతోంది. విత్తనాల అంకుర కేంద్రాలన్నింటిని పద్ధతి ప్రకారం తయారు చేసిన మట్టిలో నాటి ప్రతిరోజు ఉదయం, సాయంత్రం క్రమం తప్పకుండా నీటిని చిలకరించాలి. ఈ విత్తనాలు నాటిన ప్రాంతాన్నంతా పాలిథిన్ కవర్ షెడ్డులో కప్పడం మూలంగా తేమ, ఉష్ణోగ్రతలను అవసరమైన మేరకు అందేట్లు చూడవచ్చు. మూడు నెలల్లో విత్తనాలు మొలకెత్తడం ప్రారంభిస్తాయి. 30 శాతం విత్తనాలు మాత్రమే మొలకెత్తుతాయి. విత్తనాలు మొలకెత్తి రెండు ఆకుల దశలో ఉండగానే వేర్లకు ఎలాంటి దెబ్బ తగలకుండా జాగ్రత్తగా తీసి మట్టి మరియు ఎరువుతో నింపిన ఒక అడుగు పాలిథిన్ సంచులలో నాటవలెను. ఒకవేళ వర్షం కురిసినట్లయితే ఎక్కువగా వున్న నీటిని వెంటనే తొలగించవలెను. లేనట్లయితే పాలిథిన్ సంచులలోని చిన్న చిన్న మొక్కలు నీటిలో కుళ్ళిపోతాయి. దీనిని నివారించడానికి మొలకలపై పాలిథిన్ కవరు కప్పాలి. నీటిని చల్లే స్ప్రింగ్లన్ను వాటి గొట్టాలు మొలకలకు కొద్దిగా పైకి ఉండేట్లుగా, ఆ మొక్కలపై పాలిథిన్ కవరుపైకి ఉండేట్లుగా తయారు చేయాలి. వర్షం మూలంగా కూడా నీరు

నేరుగా మొక్కలపై పడి నీట మునిగేట్లు చేయకుండా రక్షించే విధంగా ఏర్పాటు చేయటం జరిగింది.

మరో 30 రోజులలో ఈ మొలకలు రెండు అడుగుల ఎత్తు వరకు పెరిగి, మామూలు పొలంలో నాటడానికి రైతులకు ఇవ్వడానికి సిద్ధమవుతాయి.

ఈ మల్టెవెంబు చెట్ల సాగు లాభదాయకమని భావించిన శ్రీమతి ఇందిరా రామన్ తన పొలంలో సుమారు 60 వేల మొక్కల పెంపకం చేపట్టింది. ప్రక్క పొలాల రైతులు కూడా తమతమ పొలాల్లో ఈ చెట్ల పంట సాగుకు ఉత్సాహం చూపిస్తున్నారు. మొదటిసారిగా సుమారు 1000 మొక్కలను నర్సరీలో పెంచి వరిసర రైతులకు అందజేసింది. ఒకసారి ఒక టి.వి. ఛానల్ ఆమె పరిశోధనకు విస్తృత ప్రచారం ఇవ్వడంతో సుమారు 50 వేల మొక్కలకు రైతుల నుండి ఆర్డర్లు వచ్చాయి. ఇప్పటివరకు 12 వేల మొక్కలు సరఫరా చేశారు. మిగిలిన రైతులకు మొక్కలు సరఫరా చేసే విషయంలో ఆమె నిమగ్నమై వున్నారు.

పొలంలో ఈ మొక్కలు నాటే పద్ధతి :

10/10 లేదా 15/15 లేద 20/20 అడుగుల దూరంలో 2 అడుగుల లోతు గుంతలు త్రవ్వి, వాటిని ఎర్రమట్టి, ఇసుక, ఎరువుతో నింపాలి. మోము పైకి వుండేలా మొలకలను గుంత మధ్యలో నాటాలి. మొలక

చుట్టూ మట్టిని గట్టిగా అదమాలి. 3వ రోజు కూడా ఇలాగే చేస్తూ ప్రతి 7 లేదా 10 రోజులకు ఒకసారి తేలికపాటి అంతర్ వ్యవసాయం చేయాలి. 4 నెలల్లో సుమారు 4 నుండి 6 అడుగుల ఎత్తుకు మొక్కలు పెరుగుతాయి.

వర్షాకాలంలో మొక్క చుట్టూ నీరు నిలవకుండా చూస్తూ అదనపు నీటిని తొలగించాలి. మొక్కలు 10 అడుగుల ఎత్తు ఎదగగానే ప్రక్క కొమ్మలను కత్తిరించినట్లయితే తిన్నగా సుమారు 30 అడుగుల ఎత్తుగల మానుగా ఎదుగుతుంది. 10 - 12 సంవత్సరాల తర్వాత చెట్లను సరికి లాభదాయకంగా అమ్ముకోవచ్చు. వేపచెట్టులా దీనిని అలాగే ఎదుగనిస్తూ ఫలసాయం

పొందవచ్చు. సుమారు 6-8 సంవత్సరాల తరువాత అంతగా ఎదగని చెట్లను కొట్టివేసి, అవసరమైనప్పుడు వంట చెరుకుగా వాడుకోవచ్చు.

ఉపయోగాలు :

ఇది చాలా సున్నితమైన, మృదువైన చెక్కతో కూడిన 15/1 ఇంచుల కొలతలుగల ఫ్లైవుడ్ గా ఉపయోగించవచ్చు. ఈ కొలతలుగల చెక్క సుమారు రూ. 3,000/- వరకు ధర పలుకుతుంది. ఈ ఫ్లైవుడ్ ఓడల నిర్మాణంలో, లారీ ట్రక్కుల నిర్మాణంలో, గృహోపకరణాలకు రీపర్ గా, సోఫాసెట్, తలుపులు, కిటికీలు మొదలగు వాటి తయారీకి తోడ్పడుతుంది. ఈ కర్రను పేపర్ పరిశ్రమలో గుడ్డు తయారీకి, దీని ఆకులను పశువులకు దాణాగా కూడా ఉపయోగించ వచ్చు.

ఈ చెట్ల రక్షణ :

సాధారణంగా ఈ చెట్లు తెగుళ్ళు, జబ్బులకు లోనుకావు. కాని ఈ మొక్కలు ప్రారంభ దశలో 'అఫిడ్స్' అనే ఒకవిధమైన తెగులు సోకి మొక్కలోని సారాన్నంతా పీల్చివేస్తూ ఎదుగుదలను అడ్డుకుంటుంది. ఈ విధమైన తెగులు నివారణకు శ్రీమతి ఇందిరా రామనాథన్ ఒక విధమైన డికాక్షన్ లాంటి మందును తయారు చేసారు. పశువులుగాని, మేకలుగాని తినని ఒక విధమైన కలుపు మొక్కలను గోమూత్రంలో ఉడకబెట్టి, వడగట్టి దానికి పదిరెట్లు నీటిని కలిపి మొక్కలపై

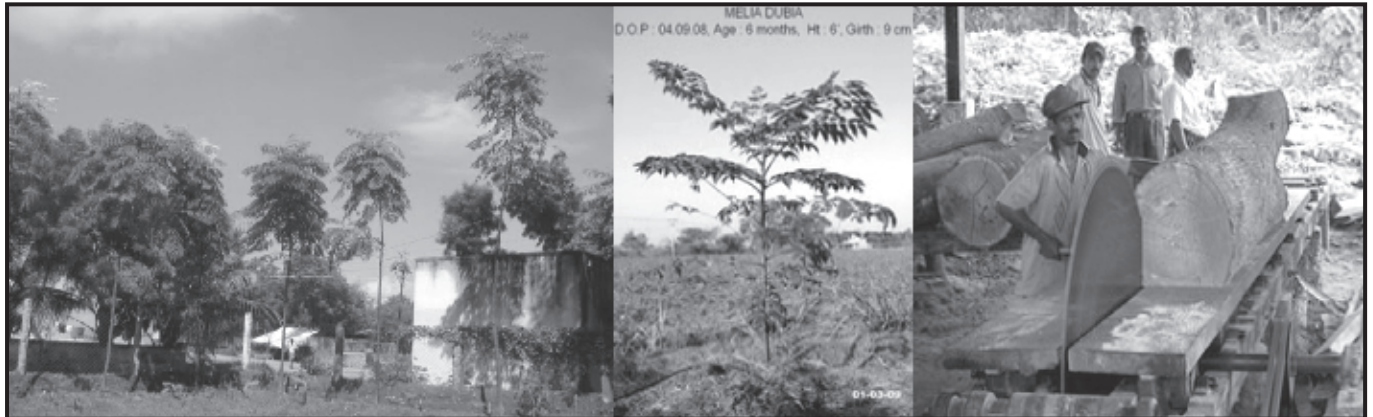
పిచికారి చేయడం మూలంగా ఈ రకమైన తెగుళ్ళను నివారించవచ్చు.

కొన్ని సందర్భాలలో పెరుగుతున్న మొక్కలకు కాండంపై ఒక విధమైన తెగులుకు గురౌతుంది. ఇది తీవ్రమైనట్లయితే ఆ వ్యాధి సోకిన మొక్కలను తొలగించి, తాజా మొక్కలు నాటవలెను. ఒకవేళ నాటిన ఆరు నెలల తర్వాత గనుక మొక్కలకు ఈ వ్యాధి సోకినట్లయితే అలాంటి వాటిని భూమినుండిగ 4 అంగుళాల ఎత్తువరకు కత్తిరించి తిరిగి మొదలునుండి ఎదిగేట్లు చూడాలి. ఇలాంటి మొక్కలు చాలా వేగంగా ఎదుగుతాయి.

ఈ చెట్లను జంతువులకు ఆహారంగా, మందుగా ఉపయోగించుట :

శ్రీమతి ఇందిరా రామనాథన్ స్థానికంగా బర్గర్ పశుజాతిగా పిలువబడే 50 పశువులను పోషిస్తోంది. ఈ చెట్ల చిగుళ్ళను లేత ఆకులను కొమ్మలను విరిచి, ఈ పశువులకు దాణాగా వాడుతోంది. ఆవులు ఈనకపోయినా, చూలుకు రాకపోయినా ఇతర గర్భకోశ వ్యాధులతో బాధపడుతున్నా ఈ చెట్ల లేత ఆకులు ఆహారంగా అందిస్తుంది. దీనిమూలంగా చక్కని ఫలితాలు వస్తున్నాయి.

పరిశోధకుల చిరునామా : శ్రీమతి ఇందిరా రామనాథన్, రాము గౌండర్ గార్డెన్స్, కల్లిపట్టి, కన్నక్కపాళయం (పోస్టు), ఈరోడ్ జిల్లా. ఫోన్ : 093456 81081, 093666 99999

అరకు లోయ నుండి

'కొమ్మిడి శ్రీనివాస్' చిట్కాలు

అరకు వేలిలో 2008 జూన్ లో శోధయాత్ర చేసినపుడు కొమ్మిడి శ్రీనివాస్ చొప్పి గ్రామంలో హనీబీ ఏపి వాలంటీర్లకు తారసపడ్డాడు. అప్పటినుండి శ్రీనివాస్ హనీబీఏపి కార్యక్రమాల్లో చురుగ్గా పాల్గొంటున్నాడు. తాను బి.ఎడ్., చేస్తున్న సమయాన్ని కల్పించుకుని, ఇన్నోవేటర్లను వెతుకుతూ సంప్రదాయ జ్ఞానాన్ని రికార్డు చేసి హనీబీ ఏపికి పంపుతూ వుంటాడు. ఆయన పంపిన కొంత సాంప్రదాయ జ్ఞానాన్ని క్రింద ప్రచురిస్తున్నాం.

ఉమ్మెత్త ఆకులు :

శరీరానికి గాయం తగిలినపుడు ఆ గాయానికి కొన్ని సందర్భాలలో చీము

వస్తుంది. మరియు శరీరంలోని సెగ గడ్డలు, బండ కురుపులు రావడం, ఎక్కువగా వేసవి కాలంలో కురుపులు వచ్చి చీము చేస్తూ వుంటాయి. అలాంటప్పుడు లేత ఉమ్మెత్త ఆకులు తీసుకుని వాటికి తడి చేర్చకుండా నూరి గాయంలోని చీము చేసివున్న భాగంపై ఒక గంటసేపు వుంచితే అందులోని ఆకు పసరంతా గాయంలోకి వెళ్ళి గాయంలోని చీమునంతా బయటకు వచ్చి గాయం సెప్టిక్ కాకుండా వుండి త్వరగా మానుతుంది.

నేలగుమ్మడి :

నేలగుమ్మడి భూమిలోప వుండి త్రవ్వితే కన్పిస్తుంది. ఈ దుంప రక్తపు పోటు (బి.పి.)ను తగ్గిస్తుంది. ఇది బీట్ రూట్ దుంపలాగా కన్పిస్తుంది. గుమ్మడికాయ పరిమాణంలో వుంటుంది. ఈ దుంపలను ముక్కలు చేసి తినడం వల్ల బి.పి. తగ్గుతుంది. శరీరానికి శక్తిని (ఎనర్జీ)ని ఇస్తుంది.

మామిడి పండ్లు పురుగు పట్టకుండా కాపాడుకోవటం :

వేసవి కాలంలో మామిడి కాయలు ఎక్కువ కాలం నిల్వ వుంచితే పురుగులు పట్టే అవకాశం వుంది. ఇలా పురుగులు పట్టకుండా వుండాలంటే కాయలు మాగే ముందు వేడి నీటిలో (గోరు వెచ్చని నీళ్ళలో) ముంచిన తర్వాత బయటికి తీసి వరిగడ్డి వుంచితే పండు బాగా మాగుతుంది (పండుతుంది). పురుగు పట్టకుండా కూడా వుండి మంచి ఫలాలను పొందవచ్చు. వేడి నీటిలో ముంచటం వల్ల కాయపై ఏవైనా పురుగులు వుంటే

చనిపోతాయి. మళ్ళీ పురుగు పట్టే అవకాశాలు తక్కువ.

తేనె :

దగ్గు వచ్చినపుడు చిన్న పిల్లలు విపరీతంగా ఇబ్బందులకు గురవుతుంటారు. అలాంటప్పుడు రెండు స్పూన్ల నిమ్మరసం పిండి అందులో తేనె కలిపి రోజుకు రెండు మూడుసార్లు తాగిస్తే దగ్గు తగ్గుతుంది. ఈ మిశ్రమాన్ని రోజూ రాత్రిపూట ముఖానికి పూసుకున్నచో ముఖంలోని మచ్చలను కూడా నివారిస్తుంది.

పుట్టగొడుగులు :

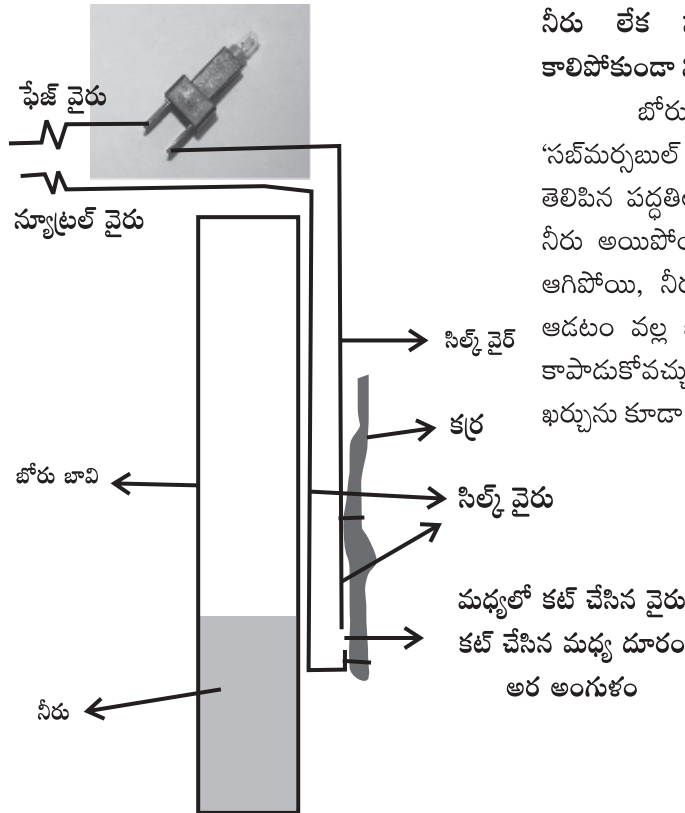
పుట్టగొడుగులను కూర చేసి తినటం వలన క్యాన్సర్ వ్యాధిగ్రస్తులకు చాలా మేళ్ళు జరుగుతాయి. ఈ పుట్ట గొడుగులు క్యాన్సర్ వ్యాధి నివారణకు అత్యంత ప్రాధాన్యమైనవిగా చెప్పవచ్చు. వీటిని ఉడకబెట్టి కాస్త చల్లార్చిన తర్వాత కూర వండుకుంటే మంచిది.

సమస్య - పరిష్కారం

బోరు బావిలో నీటిమట్టం తెలుసుకోవటం ఎలా?

ఈ సమస్యకు పరిష్కారం మహబూబ్ నగర్ జిల్లా అయిజ మండలం, ఉత్తనూరు గ్రామానికి చెందిన సోమశేఖర రెడ్డి తన పరిష్కారాన్ని చూపారు.

ఒక బరువైన కర్ర (నీటిలో మునిగేటటువంటిది) తీసుకుని దానికి ఒక సిల్క్ వైరును కట్టాలి (చిత్రంలో చూపిన విధంగా) ఆ వైరు కు ఒకచోట వైరులోగల రాగి (కాపర్) తీగను తుంచాలి. తుంచిన కాపర్ తీగల మధ్య కనీసం రెండు అంగుళాల దూరం ఉండేలా చూసుకుని ఆ సిల్క్ వైరును కర్రకు బిగించి ఆ కర్రను వైరుతో సహా బోరు బావికి వదలాలి. అంతకుముందు ఆ వైరు మరో కొనను న్యూట్రల్ కు అనుసంధానం చేసి వుంచి ఫేస్ వైరును బల్బుకు అమర్చాలి. ఈ వైరును న్యూట్రల్ గా చేసి అదే బల్బుకు కనెక్షన్ ఇచ్చి వుండాలి. బావిలోకి వదులుతున్న వైరు ఎన్ని మీటర్లు ఉందో ముందుగానే చూసుకోవాలి. ఎందుకంటే ఇదే కొలతకు ప్రమాణం. ఇలా వదులుతున్న వైరు నీటిలో మునిగిన వెంటనే వైర్ ను కట్ చేసిన బాగం నీటిలో మునగగానే న్యూట్రల్ కనెక్షన్ నీటిద్వారా లభించి బల్బు వెలుగుతుంది. అంటే అక్కడిదాకా నీరు ఉన్నట్లు లెక్క. ఇప్పుడు ఆ వైరు ఎంత లోతు వరకు విడుదల చేశామో లెక్కించి, బోరుబావి మొత్తం కొలతలో ఈ వైరు కొలతను తీసివేస్తే బావిలో వున్న నీరు తెలుస్తుంది.

నీరు లేక సబ్మెర్సిబుల్ పంపు కాలిపోకుండా నివారించడం ఎలా?

బోరుబావిలో ఉపయోగించే 'సబ్మెర్సిబుల్ పంపు' కు కూడా పైన తెలిపిన పద్ధతిలోనే కనెక్షన్ ఇచ్చినచో నీరు అయిపోయిన వెంటనే మోటార్ ఆగిపోయి, నీరు లేకుండా మోటారు ఆడటం వల్ల జరిగే అనర్థాల నుండి కాపాడుకోవచ్చు, అనవసరపు విద్యుత్ ఖర్చును కూడా నియంత్రించ వచ్చు.

పై సమస్యలకు మీకు కూడా ఏవైనా కొత్త ప్రయోగాలు చేసివుంటే, వాటిని పల్లెసృజనకు పంపగలరు. వాటిని కూడా ప్రచురిస్తాం. మంచి సలహాలకు బహుమతిగా 'పల్లెసృజన' సంవత్సరం పాటు ఉచితంగా పంపిస్తాం.

మీకు తెలుసా?!

బాతు కూత (క్వాక్ క్వాక్) కు ప్రతిధ్వని ఉండదు. కారణం ఎవరికీ తెలియదు.

సింధూరపు చెట్లు మొదటి యాభై సంవత్సరాల వరకు

కాయలు కాయవట!

కొబ్బరి నీళ్ళు రక్త శుద్ధికి బాగా ఉపయోగ పడతాయి.

పల్లెప్రజలకు లాభమే లక్ష్యంగా మొరం గ్రామవాసి

పివన్ ప్రయోగాలు

చిత్తూరు జిల్లా పలమనేరు మండలం మొరం గ్రామవాసి పవన్ చేస్తున్న ప్రయోగాలు ఆ ప్రాంత వాసులను అబ్బురపరుస్తున్నాయి. పవన్ తల్లిదండ్రులు పలమనేరులో ఓ ఫ్లెవుడ్ దుకాణం నడుపుతున్నారు. ఇంటర్మీడియట్ తర్వాత తండ్రికి ఆసరాగా దుకాణంలో వుంటూ ఇటీవలే దూరవిద్య ద్వారా డిగ్రీ పూర్తి చేశాడు. పవన్ ఐదో తరగతిలో వుండగానే అబ్బుల్ కలాం గురించి పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయులు చెప్పిన విషయాలు పవన్ ను ఎంతో ప్రభావితమై చేశాయి. ఆ తర్వాత తల్లిదండ్రులతో కలిసి ఓసారి తిరుపతి వెళ్ళగా అక్కడ అమర్చిన గాలిమరలను చూసి వాటిగురించి ఆరా తీశాడు.

అప్పటివరకు తనకున్న పరిజ్ఞానంతో వినూత్న ప్రయోగాలు చేశాడు పవన్. అతడు తయారు చేసిన పరికరాల్లో గాలిమర ద్వారా విద్యుత్ ఉత్పత్తి, సొంత ఎఫ్.ఎం. రేడియో స్టేషన్, ఇంట్లోని అన్ని ఎలక్ట్రానిక్

వస్తువులు పనిచేసేలా రిమోట్, సౌరశక్తితో విద్యుత్ తయారు చేయడం, సెల్ ఫోన్ ద్వారా వ్యవసాయ మోటార్ ను ఆఫ్, ఆన్ చేయడం, డెయిరీ కోసం లెవలింగ్ సిస్టం వంటివి వున్నాయి. ఇంకా వ్యవసాయ మోటార్లు చోరీ

కాకుండా సెల్ ఫోన్ ద్వారా సమాచారం అందించే పరికరం, అంధులకోసం శబ్దాలను, నీరు, గోడ తదితర అడ్డంకులను పసిగట్టే బ్లైండ్ స్పీక్, ద్విచక్ర వాహనాలకు అధికంగా మైలేజ్ నిచ్చేలా పరికరం లాంటివి ప్రయోగ

దశలో వున్నాయి. పవన్ తయారు చేసిన పరికరాలను గురించి కొన్ని వివరాలు

సెల్ ఫోన్ తో పనిచేసే వ్యవసాయ మోటార్ :

వ్యవసాయ మోటార్లకు ఏర్పాటు చేసిన ఆటోమేటిక్ స్టార్టర్ తో కరెంటు వచ్చినప్పుడు మాత్రమే ఆన్ అవుతుంది. పవన్ రూపొందించిన విధానం ద్వారా రైతు ఎక్కడినుంచైనా వ్యవసాయ మోటార్ ను ఆన్ - ఆఫ్ చేయవచ్చు. దీనికోసం స్టార్టర్ వద్ద ఓ పాత మొబైల్ లోని విడి భాగాన్ని కొన్ని ఐసీలతో పాటు ఉంచాడు. మరో మొబైల్ కు దీన్ని అనుసంధానం చేశాడు. రైతువద్ద వుండే మొబైల్ లో ఒక కోడ్ నంబర్ ను సెట్ చేశాడు. ఆ కోడ్ నంబర్ కు డయల్ చేస్తే ఆటోమేటిక్ గా మోటార్ నుంచి నీరు వస్తుంది. కట్ చేస్తే

మోటార్ ఆగిపోతుంది. దీని తయారీకి వెయ్యి రూపాయలు మాత్రమే ఖర్చు అవుతుంది.

సొంత ఎఫ్.ఎం. స్టేషన్ :

గ్రామాల్లో తిరుపతి ఎఫ్.ఎం. స్టేషన్ ప్రసారాలు సక్రమంగా అందకపోవడంతో పవన్ సొంత ఎఫ్.ఎం. స్టేషన్ ను రూపొందించాడు. తనకు తెలిసిన పరిజ్ఞానంతోనే ఈ ప్రాంత ప్రజలు తెలిపిన విశేషాలను ప్రసారం చేస్తూ మిగతా సమయంలో భక్తి గీతాలు, సినిమా పాటలను వినిపిస్తుంటాడు.

విద్యుత్ దీపాలను ఆన్ - ఆఫ్ చేయడం :

కాలిక్యులేటర్ లోని ఓ విడిభాగం, ఓ ట్రాన్స్ ఫార్మర్, ఓ రిసీవర్ కలిపి కొన్ని ఐసీలతో ఓ స్విచ్ బాక్స్ ను తయారు చేశాడు. దీన్ని అన్ని వీధి దీపాలకు అనుసంధానం చేసి ఒకచోట

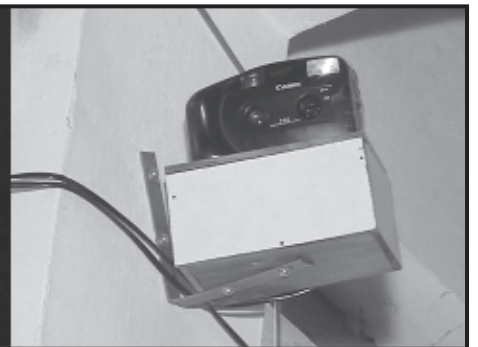
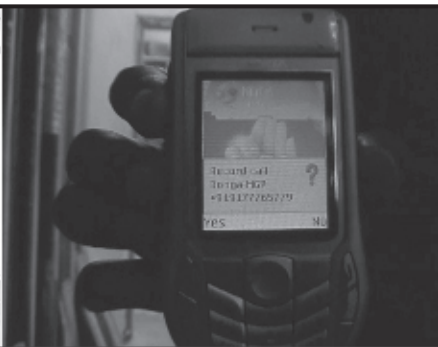
ఏర్పాటు చేశాడు. ఈ పరికరంపై చీకటి పడగానే ఆటోమేటిక్ గా గ్రామంలోని లైట్లు వెలుగుతాయి. ఉదయం అవగానే వాటంతట అవే ఆరిపోతాయి. దీన్ని తయారు చేసేందుకు రూ. 200/-లు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టాడు. ఈ పరికరాన్ని మొరం గ్రామంలో పవన్ విజయవంతంగా అమలు చేస్తున్నాడు.

దొంగలను పట్టించే పరికరం :

ఈ పరికరం పూర్తిగా సెన్సార్ అనే పరికరం మీద ఆధారపడి పనిచేస్తుంది. కిరణాలను ప్రసారం చేసే ఈ సెన్సార్ ను గదిలో తలుపు వద్ద అమర్చుకోవాలి. దొంగ లోపలికి రాగానే కరణాల ప్రసరణకు అడ్డు తగిలినప్పుడు పవన్ తన సొంత పరిజ్ఞానంతో ఏర్పాటు చేసిన పరికరాల వల్ల కెమెరా తనంతట తానుగా ఫోటోలు తీస్తుంది. ఇంతలో డయల్ చేసిన నంబర్ కు రీడయల్ అయ్యి ఫోన్ వెళ్తుంది. అలాగే మెసేజ్ కూడా వస్తుంది. హారన్ శబ్దంతో పాటు లైట్లు కూడా వెలుగుతాయి.

గృహాలకు విద్యుత్ ఇన్ వర్టర్ :

గృహాల్లోనే విద్యుత్ తయారయ్యేలా ఓ పరికరం రూపొందించాడు పవన్. ఈ పరికరం తయారీకి ఓ ట్రాన్స్ ఫార్మర్ కు పనిచేసే బ్యాటరీని తీసుకుని, పవర్ విండ్ (గాలిమర) ద్వారా ఇది రీచార్జ్ అయ్యేలాగా, గాలి లేనప్పుడు సోలార్ సిస్టం ద్వారా రీచార్జ్ అయ్యేలా ఏర్పాటు చేశాడు. గాలి మర ఒక రౌండ్ తిరిగితే దాని వెనకాల అమర్చిన డైనమో 22 సార్లు తిరిగేలా తయారు చేసి ఆ డైనమో ద్వారా బ్యాటరీ రీచార్జ్ అవుతుంది. ఇది గాలి

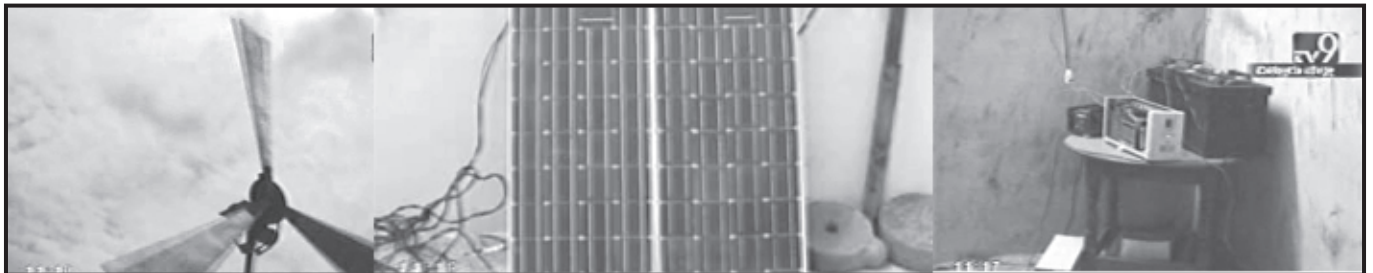
ఎటువైపు వీచినా డైనమో తిరిగి రీచార్జ్ చేస్తుంది. కేవలం రెండు కిలోమీటర్ల స్పీడుతో గాలి వీచినా ఈ గాలిమర తిరుగుతుంది. ఈ గాలిమర పని చేయనపుడు సోలార్ సిస్టం ద్వారా బ్యాటరీ రీచార్జ్ అవుతుంది. ఈ రెండు పద్ధతుల ద్వారా బ్యాటరీ రీచార్జ్ అయ్యేలా సర్క్యూట్ను తయారు చేశానంటాడు పవన్. గాలిమర ద్వారా చార్జింగ్ నేరుగా ఇంటికి వినియోగించుకుంటే సోలార్ సిస్టం ద్వారా చార్జింగ్ అయ్యే శక్తి బ్యాటరీలో నిక్షిప్తమై అవసరమైనపుడు వినియోగ పడుతుంది. దీనికంతటికి పవన్ 12 వోల్ట్ల బ్యాటరీని మాత్రమే వినియోగించాడు. ఈ విధంగా ప్రతి ఒక్కరూ ఇంట్లో ఈ పరికరాన్ని అమర్చుకుంటే ఇక కరెంటు బిల్లు కట్టనవసరం లేకుండా ఎవరి కరెంటు వారు ఉత్పత్తి చేసుకోవచ్చు అంటాడు పవన్. దీనికంతటికి ఖర్చు 10 నుండి 15 వేల వరకు ఉంటుంది అంటున్నాడు.

మాజీ రాష్ట్రపతి అబ్దుల్ కలాం పవన్ ప్రయోగాలను ప్రత్యక్షంగా చూసి పొగడ్తలతో ముంచెత్తారు. ఇటీవల విశాఖ పట్నానికి చెందిన ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేట్ కల్చరల్

అవేర్నెస్ సొసైటీ వారు 'బెస్ట్ సిటిజన్' అవార్డు ఇచ్చి సత్కరించారు. పలు విశ్వ విద్యాలయాలు సన్మానాలను కూడా అందుకున్నాడు పవన్. ఇతని ప్రయోగాలను హనీబీఏపి గుర్తించి, వాటికి ఓ మార్గదర్శకత్వాన్ని ఇవ్వాలని నిర్ణయించింది. ఇతని ప్రయోగాలను

కొన్నింటిని హనీబీఏపి ద్వారా ఇంకా మెరుగైన విధంగా పనిచేయటానికి ప్రయత్నిస్తుంది. ఈ ప్రయోగాలు ఫలవంతమై అందరికీ అందుబాటులోకి వస్తాయని ఆశిద్దాం.

ఇన్స్పైటర్ ఫోన్ నెం : 99589 45143

మూర్ఖాప్రాంతంలో జాగ్రత్త

సుప్రసిద్ధ స్వాతంత్ర్య సమర యోధుడు తాంతియాతోపే తన అంతిమ దశలో కొన్నాళ్ళు దాహోడ్ ప్రాంతంలో జీవితం గడిపినట్లు చెబుతారు. ఈ ప్రాంతం గుజరాత్ మరియు ప్రస్తుత మధ్యప్రదేశ్, రాజస్థాన్ లకు చెందిన ఒకప్పుటి మాళ్వా ప్రాంతం. ఇది రెండు రాష్ట్రాల సరిహద్దులలో ఉండటంతో దీనికి 'దాహోడ్' అనే పేరు వచ్చింది. నానలాల్ అనే ప్రముఖ గుజరాతి కవి ఈ 'దాహోడ్'ను "గుజరాత్ కు పవిత్రమైన ముఖద్వారం" అని అభివర్ణించాడు. మేము "రతన్ మహల్ స్లోత్ బేర్ శాంక్చురి" (మెల్లగా కదిలే ఎలుగు బంటి లాంటి జంతువుల శరణాలయం) లో నడుస్తూ "మహుద్", తిమ్మ, సదద్ లాంటి వృక్షాలను దాటుకుంటూ వెళ్ళాము. ఈ చెట్లు ఎలుగు బంటిజాతి జంతువులకు ఆహారం అందిస్తూ అక్కడి స్థానికులకు ఆదాయ వనరులుగా వున్నాయి. గోధుమ, జొన్న ఈ ప్రాంతంలోని ప్రధాన పంటలు. "జ్ఞాన సముపార్జన ప్రయాణం" అదే మా 23వ శోధయాత్ర 2009 మే 28వ తేదీన "ఘంగియా" గ్రామంలో ప్రారంభమై మధ్య ప్రదేశ్,

ఝాబువా జిల్లాలోని పుణ్యవతి వరకు సాగింది.

ఈ మా శోధయాత్ర ప్రకృతి వినాశనానికి, స్థిరత్వ విచ్ఛిన్నానికి పాల్పడ కుండా ఎలా మనుగడ సాగించాలి అన్న అనేక కొత్త విషయాలు తెలుసుకుంటూ కొన్ని తప్పనిసరి పరిస్థితుల్లో అతి సమీప భవిష్యత్తులో సంభవించబోయే సవాళ్ళను కళ్ళకు కట్టినట్లు చూస్తూ సుమారు 165 కి.మీ. దూరం సాగింది. షెడ్యూలు తెగల పిల్లలకు ఉచిత విద్యనందిస్తూ సమాజ ఉద్ధరణకు పాటుపడుతున్న ఘంగియా గ్రామంలోని శ్రీ నాయక్ వనబంధు ఉత్తర బునియాది ఆశ్రమం నుండి మా యాత్ర ప్రారంభమైంది. దీనికి ముందు 2006లో దహరాభాయ్, మోహన్ భాయ్ నాయక్ లచే ఒక రెసిడెన్షియల్ స్కూల్ ఈ ప్రాంతంలో స్థాపించబడింది. ఈ పాఠశాలకు వెళ్ళాలంటే పిల్లలు రోజూ సుమారు 13-14 కి.మీ. నడవ వలసి వుంటుంది. మానవ మరియు జంతు సంబంధమైన రుగ్మతలకు మందులివ్వడం, పంట దిగుబడులను పెంచేందుకు సస్యరక్షణ మందులు ఇవ్వడం, పాఠ్యావరణ పరిరక్షణ

విషయంలో తోడ్పడటం మొదలగు చర్యలు చేపట్టే 12 మంది మూలికా వైద్యులను ఈ పరిసర గ్రామాలలో కలుసుకోవడం జరిగింది. వివిధ మొక్కలు, వివిధ మూలికలు ఒకే వ్యాధికి ఒకే రుగ్మతకు ఎలా పనిచేస్తాయో అలాగే ఒకే మొక్క ఒకే మూలిక వివిధ రుగ్మతలకు కూడా పని చేస్తాయని తెలుసుకొని ఆశ్చర్య చకితులమయ్యాము. అతి తక్కువ ప్రయాణంలో భావగర్భితమైన ఈ మార్పులు అసమానమైన స్థానిక విజ్ఞానాన్ని గూర్చి అర్థం చేసుకునే అవకాశం కల్గింది.

జంతువులలో వచ్చే వాపుల నివారణకు మూలికా వైద్యులు సుమారు 25 రకాల విధానాలను సూచించారు. ఉప్పు కలిపిన మజ్జిగ, కద్వకోతిండ, బిల్లిపండు గుఱ్ఱ, రెంజ్ మొక్క వేరు మొదలగునవి. కానీ శుక్రాభాయ్ వాడిన మొక్క పేరును ఎవ్వరూ సూచించలేదు. కేవలం 15 కి.మీ. పరిధికి మించి శుక్రాభాయ్ పరిశోధనలకు, విజ్ఞానానికి ప్రాముఖ్యత లభించకపోవటం మమ్మల్ని ఆశ్చర్యానికి గురిచేసింది. ఇందుకు శుక్రాభాయ్ ఇలా అంటారు "మా ప్రాంత జన బాహుళ్యంలో ఏదేని సమస్య వచ్చినా

సాంప్రదాయ వైద్యులు, చిన్న పిల్లలతో హనీబీనెట్వర్క్ సభ్యుడు.

గిరిజనుల ఇంటి పెంకుల తయారీ దృశ్యం.

అవసరం వచ్చినపుడు నేను మనస్ఫూర్తిగా అందుకు పరిష్కారం సూచిస్తాను. మార్గం చూపిస్తాను. సమస్య తీరిపోగానే వారిలో ఆ ఆత్మత, జిజ్ఞాస చల్లారిపోతాయి. అలాగే మాతో చాలామందికి వివిధ సమస్యల నివారణకు సాంప్రదాయక మూలికా వైద్య విధానాలు తెలుసునని అంటాడు. మరొక మూలికా వైద్యులు శ్రీ మోహన్ భాయ్ ఒకవేళ నీవు నావద్దకు జ్వరం గురించి వస్తే, డయేరియా గురించి, ఎముకలు తొలగటం గురించి, వెన్నెముక సంబంధ వ్యాధులు మొదలైన వాటి గురించి ఇతరుల సలహా తీసుకోవలసి వుంటుంది. జంతువులలో వ్యాపించే వివిధ జీర్ణకోశ వ్యాధుల నివారణకు, వాపులకు, లోపలి గాయాల నివారణకు ‘రోగతిరోహిద’ చక్కని మందుగా పని చేస్తుంది”. అని పేర్కొన్నారు. దాని శక్తికి తార్కాణంగా ఒక ఇనుపచీలను ఆ చెట్టు కాండంలోకి దింపితే కొంత కాలానికి అది కరిగిపోతుంది.

జామ్రూన్కు చెందిన బద్లిబన్కు మాత్రమే లోగాయాలకు ఈ మొక్కను ఎలా

ఉపయోగించాలో తెలుసు. అది మీకు ఎలా తెలుసని అడిగినప్పుడు ఆమె తన వాక్చతుర్యంతో మమ్మల్ని దిగ్భ్రాంతికి గురికొల్పే ఓక ప్రశ్న వేసింది. “అటవీ ప్రాంతం గూర్చి ఆమాత్రం తెలియకుంటే మమ్మల్ని వనవాసీలు అంటారా?” అని అంది. ‘అమర్ వెల్’ అనే మూలికా ఔషధం కోళ్ళకు సోకే ‘మార్కి’ అనే వ్యాధికి ఉపయోగిస్తారు. ఈ అలవాటు మధ్యప్రదేశ్లో లేదుగాని, గుజరాత్లో వుంది.

కలన్ భాయ్ నాయక్ కామెర్ల వ్యాధిని తగ్గించడంలో ప్రసిద్ధులు. పరిసర ప్రాంతవాసులు ఇతని మాటను వేదవాక్కుగా భావిస్తారు. అంచేతనే ఈ వ్యాధి నివారణకు మందు యివ్వడానికి అలిరాజ్ పూర్ లాంటి సుదూర ప్రాంతాలకు కూడా పర్యటిస్తూ వుంటారు. అనేక సందర్భాలలో ఒక్కరు వ్యక్తిగతంగా పరిష్కరించలేని మొండి వ్యాధుల విషయంలో మూలికా వైద్యులు అందరూ సమిష్టిగా కూర్చొని చర్చించి పరిష్కారాలు కనుగొంటారు. ఒకసారి కంగ్లాభాయ్ ఎలుగుబంటి బారిన పడి తీవ్రంగా

గాయపడితే మూలికావైద్యులు కలన్ భాయ్, మన్నుభాయ్ మరియు ఖానాభాయ్ సమిష్టిగా కృషి చేసి నయం చేశారు. ఈ విధంగా వారిని గూర్చి ఒక ప్రక్క తెలుసుకొంటూ అలాగే హనీబీ మూల సిద్ధాంతాలతో వారి జీవన విధానం చక్కగా చిత్రీకరించబడింది. ఈ యాత్రీకులు మార్గమధ్యంలో మన్ భాయ్ ఇంటివద్ద కాస్త విశ్రాంతి తీసుకున్నారు. అప్పుడు మిన్ భాయ్ వారందరి నుదుటికి ఒక లేపనాన్ని రాశారు. ఇది ఒక విధంగా బాధించినపుటికి దగ్గు, తలనొప్పి ఉన్నప్పుడు ఎంతగానో ఉపశమనం కలిగించింది. తరువాత ఒక స్వయం సహాయక బృందం నిర్వహిస్తున్న వెర్మి కంపోస్టు ఎరువుల తయారీ కేంద్రాన్ని సందర్శించాము. వీళ్ళు ఈ కంపోస్టు ఎరువును ఛోటా ఉదయేపూర్, దేవఘడ్, బరియా మరియు ధన్ పూర్ లలో విక్రయిస్తూ వుంటారు. అక్కడి మహిళలతో మాట్లాడుతున్నప్పుడు వాళ్ళ తయారీలను దూర ప్రాంతాలలో విక్రయించడం ఒకింత ఖర్చుతో కూడుకున్నదని తెలియజేశారు.

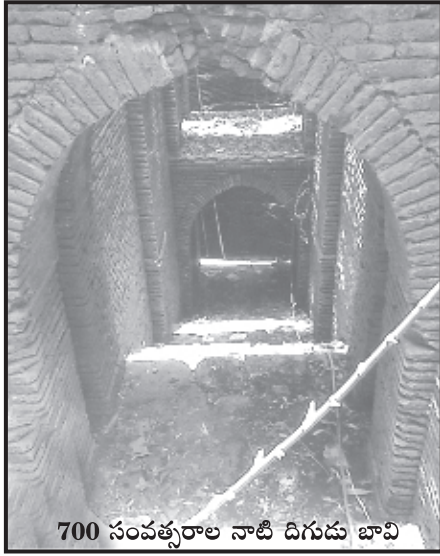
“తిమురు” చెట్ల ఆకులనుండి

సాంప్రదాయ పద్ధతిలో విత్తనానికి మొక్కజొన్న కంకులను వేలాడదీసిన దృశ్యం

విషయ సేకరణ చేస్తున్న శోధయాత్రీకులు

కుంతిబెన్, జుకిబెన్లు తయారు చేసిన వంటకాలు

700 సంవత్సరాల నాటి దిగుడు బావి

‘పడియాలు’ తయారు చేసే మహిళలు అందరూ ఏ చెట్టు కొమ్మలను కూడా నరక కూడదు అని సమిష్టి నిర్ణయం తీసుకున్నారు. వారు స్వంతంగా తయారు చేసుకున్న చిన్న చిన్న పరికరాలతో ఎంతో ఎత్తున వున్న చిన్న చిన్న కొమ్మలకున్న తాజా ఆకులను కోసే విధానం ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. అందువల్ల చెట్లు బాగా పెరిగి ఫలాలను ఇస్తున్నాయి. ఈ స్థిరమైన వినియోగం పట్ల యాత్రీకులలో పరిపూర్ణ వికాసాన్ని కలిగించారు అక్కడి మహిళలు. జమ్మాన్ లో హాజరైన ఒక వివాహంలో మన్ భాయ్ ని సన్మానించారు.

యాత్రీకులు అక్కడినుండి వివిధ గ్రామాల ద్వారా నడిచి వెళ్తూ అక్కడి గిరిజన జాతులవారు స్థానికంగా తయారు చేసిన చదరపు పెంకులతో నిర్మించిన ఇళ్ళను గమనించారు. ఎక్కడా పోతపోసే అచ్చులు లేవు. మట్టి తవ్వేటపుడ పై పొరలనుండి కాకుండా తక్కువ రేణువులు ఉండి పగుళ్ళు ఇవ్వనటువంటి లోపలి పొరలనుండి మట్టిని తీసుకుని వివిధ వాల్ డిజైన్స్ మరియు పెంకుల తయారీకి ఉపయోగిస్తారు.

మొత్తం గ్రామంలో ఒక్క మక్కా భాయ్ అనే రైతు మాత్రమే సజ్జలు పంట పండించేవారు. దీనికి ‘కోదరి’ అని కూడా అంటారు. ఈ సజ్జ పంట ఒకవేళ చేదు వచ్చినట్లయితే దాన్ని విషంగా భావిస్తారు. కాని

ఈ విషలక్షణాలు పెరుగు, బెల్లంతో కలిపి తీసుకుంటే కొంతవరకు తగ్గుతాయి అంటారు. కాని ఇది రోగగ్రస్తులకు అలాగే జబ్బునపడి కోలుకునే వారికి ఎక్కువ పీచు పదార్థం కలిగి మంచి పోషక విలువలు కలిగిన పౌష్టికాహారం. ఎలాంటి ఇబ్బంది లేకుండా సుమారు 100 సంవత్సరాలు ఈ ధాన్యాన్ని నిల్వ ఉంచుకోవచ్చు. కాని దుంగార్ పూర్కు చెందిన శతాధిక వృద్ధుడు నానభాయ్ మాతో ముచ్చటించినప్పుడు చెప్పిన విషయం “ఈ ‘కొదాది’ గింజలు (సజ్జలు) వేడి చేసినప్పుడు తినేందుకు ఉపయోగ పడతాయని, మాడ్చినప్పుడు అవి కొంతవరకు విషపూరితం అవుతాయని, మక్కాభాయ్ సోనుభాయ్ లకు తెలియదు. మరొక ఉదాహరణ హసీబీ నెట్ వర్క్ ఈ ప్రాంతాన్ని సందర్శించేటప్పటికి ఇక్కడి స్థానిక విజ్ఞాన సంపద, స్థానిక విశేషాలు కేవలం 12 కి.మీ. పరిధిని దాటి ప్రాచుర్యం పొందలేదు. గిరిజన జాతులలో సమాచారం విస్తృతంగా వ్యాపింపజేయడం అన్నది సమసమాజ నిర్మాణం చేపట్టేవారికి పెను సవాలుగా మారింది.

చర్మవ్యాధులకు ఈ ‘కొదాలి’ ధాన్యాన్ని ఉపయోగించవచ్చునని మూలికా వైద్యులు సోనుభాయ్, ఉదలబెన్ బరియా మరియు వారి కుమార్తె సవితకు మాత్రమే తెలుసు. సుమారు 62 రకాల మొక్కల పేర్లు, వాటి ఉపయోగాలు పేర్కొన్న బాలిక సవిత విజ్ఞానానికి యాత్రీకులు అందరూ ముగ్ధులయ్యారు. అలాగే వివిధ రకాల, వివిధ పరిమాణాలలో జొన్న గుత్తులను వ్రేలాడదీసి ఉండడం గమనించాము. ఆ ఇంటి వారిని అడిగితే ఈ విధంగా వ్రేలాడదీసి భద్ర పరచడం మూలంగా తిరిగి నాటేటప్పుడు ఏది ఏ జాతికి చెందినది, ఏది ఏ రకం అని సునాయాసంగా గుర్తించవచ్చు అని అన్నారు. అంతే కాకుండా ఈ విధంగా వ్రేలాడదీసి భద్రపరచడం వల్ల ఎప్పుడూ వంట పొయ్యిల నుండి వచ్చే పొగ వాటికి తగులుతూ వుండటం వల్ల అవి త్వరగా చెడిపోవని, అలా

చేయటం వల్ల ఒక విధమైన పురుగులు కూడా దరి చేరవని, ఎలాంటి తేమ వచ్చే అవకాశం లేదని అన్నారు.

మరునాడు రూపరెల్ వెళ్ళే దారిలో గిరిజన మహిళలు తమ తలపై మోయ గలిగినన్ని దాదాపు ఎనిమిది ఇటుకలను మోసుకు పోవటాన్ని మేము గమనించాము. ఇది చాలా ఇబ్బందికరంగా వుందని, ఒకింత బాధతో కూడుకున్నదని, ఈ సమస్యకు ఇంతవరకు ఎలాంటి పరిష్కారం ఎందుకు లభించలేదని యాత్రీకులు ఆలోచించారు. భవన నిర్మాణ పనివారి కష్టాన్ని తగ్గించేందుకు ఈ ఇటుకలు మోసే విధానంలో సులువైన మార్గాలు ఎందుకు అన్వేషించలేదని ఆలోచించాము. ఇక్కడ బయో డైవర్సిటీ పోటీలలో జమ్ము మరియు సంజయ్ గెలుపొందారు. ఇక్కడి చిన్న పిల్లల దారుధ్యానికి నిదర్శనం ఒక సభలో ఒక గుజరాతి జానపద గీతానికి వారు తీవ్ర ధ్వనితో కోరన్సు అందించడమే.

పాంచియాపాల్ లో కాంతిబెన్

2000 సంవత్సరాల నాటి పాత పద్ధతుల్లో బావిని త్రవ్వతున్న విధానం

ఇంట్లో కాంటిబెన్ మరియు జుకిబెన్ కలిసి చేసిన బచ్చలి ఆకు కూర, సజ్జ రొట్టెలను యాత్రీకుల బృందం ఎంతో ఇష్టంగా తీసుకున్నాం. ఈ ఆహారంలో వ్యాధి నిరోధక శక్తి అధికంగా వుంటుందని, ప్రత్యేకించి వేసవిలో శరీర ఉష్ణోగ్రతను క్రమబద్ధీ కరిస్తుందని గులిబెన్ తెలియజేశారు. కాంటిబెన్, జుకిబెన్, గులబెన్ ముగ్గురిని సాత్విక్-2010 సాంప్రదాయ ఆహార ఉత్సవంలో స్టాల్ పెట్టమని ఆహ్వానించాం. దీని మూలంగా ఆ గిరిజన జాతులలో ఔత్సాహం పెంపొందిందన్నది వాస్తవం. అడవులలో లభ్యమయ్యే వివిధ రకాల కందమూలాలలోని కొన్నింటిలో విష పదార్థాలను తొలగించిన తర్వాత ఆహారంగా పనిచేస్తాయని అక్కడి మహిళల ద్వారా తెలిసింది. 'డోడ్ గోలియా కండ్' అనే గడ్డ గర్భిణీ స్త్రీలలో పాలు అధికంగా పడటానికి పని చేస్తుంది, అలాగే 'పజకండ్' జీవ కణాలను పెంచడానికి, జీవకణాలలో మార్పుకు పని చేస్తుంది. కరువు సమయాలలో ఇక్కడి గిరిజన జాతులు ఈ కందమూలాలపైనే ఆధారపడి జీవిస్తారు. పట్టణాలలో నివసించే వారికి కనీసం మందులోకి అయినా ఈ కంద మూలాలు దొరకటం కష్టం. కాని ఇక్కడి గిరిజనులలో చక్కగా ఆహారం కొరకే ఈ కందమూలాలను ఉపయోగించడం మూలం గానే ఆరోగ్యంగా ఉంటారు. వారి ఆలోచనలను, సాంప్రదాయ జ్ఞానాన్ని సమాంతరంగా ఇచ్చి పుచ్చుకోవడానికి సంతల లాంటివి నిర్వహించకోవడానికి

ప్రోత్సహించాం. అర్థికంగా వెనుకబడిన వర్గాల వారిని ఉద్యోగ కల్పనా కార్యక్రమాలు, పనికి ఆహార పథకం మొదలగు వాటి ద్వారా మట్టి త్రవ్వడానికి, బండలు పగల గొట్టడం వల్ల వారి కండలు పిండి చేసుకోవడానికి కాకుండా విజ్ఞానపరంగా ఎంతో ఉన్నతులై, అర్థికంగా బలహీనులైన వారి విజ్ఞానాన్ని సమాజ శ్రేయస్సుకు ఎలా ఉపయోగించు కోవాలి అనే అంశాన్ని ప్రణాళికా నిపుణులు పరిశీలించాలి.

సజీవ సాంప్రదాయాలు :

అనంతరం శోధ యాత్రీకులు శవానియా గ్రామం వైపు బయలుదేరి వెళ్ళారు. ఇక్కడ గడేసింగ్ మహరాజ్ చే నిర్మించబడిన సుమారు 700 సంవత్సరాల నాటి దిగుడు బావిని చూడటం జరిగింది. 'చప్పానియాదుష్కాల్' అనే తీవ్రమైన కరువు సంభవించినపుడు కూడా ఈ బావి చుట్టూ ప్రక్కల వున్న సుమారు 10-12 గ్రామాలకు చల్లని త్రాగునీటిని అందించింది. నేటికీ ఈ గ్రామస్తులు త్రాగటానికి ఈ దిగుడు బావి నీటినే వినియోగిస్తున్నారు. జపాటియా గ్రామాన్ని దాటేటప్పుడు అక్కడ ఒక గూడమీద జానపద కథలు, సాంప్రదాయ మరియు అధునాతన విధానాలు, భార్యలను హింసించడం లాంటి సాంఘిక దురాచారాలను తెలియజేసే వివరాలను చిత్రించారు. ఈ చిత్రాలను వీరి పరిభాషలో 'పితాఠోలు' అంటారు. వీటిని గూర్చి విచారించగా మాకు తెల్సిన విషయం - కానుభాయ్, కాగుభాయ్

అనేవారు తాము అనుకున్నది నెరవేరిన తర్వాత గోజియాకు చెందిన చిత్రకారుడు బాబు భాయ్ తో ఈ చిత్రాలు వేయించారు. కానుభాయ్ తన ఇంట్లో వున్న ప్రతి వస్తువులపై, గోడలపై ఇలాంటి చిత్రాలే ఎందుకు గీయస్తాడు? బహుశా ఇందుకేనేమో ఇతని జీవితం ఒక రంగులమయంగా తయారై తద్వారా ఒక కళాకారుడికి (చిత్రకారుడికి) ఉపాధి కల్పించింది. ప్రస్తుతం అర్థిక, సామాజిక క్లిష్ట పరిస్థితులలో జీవిత చరమాంకంలో వున్నవారు తమ జీవన యానం సాఫీగా సాగించడానికి ఈ నాగరిక, రసజ్ఞత కలిగిన భావాలే నడిపిస్తున్నాయి అనేందుకు ఇదొక చక్కని ఉదాహరణ. ఆధునిక మస్లోవియన్ సిద్ధాంతం పూర్తిగా ప్రస్తుత మన సంస్కృతులు, సాంప్రదాయాలకు తగదు అని నిరూపిస్తుంది.

విజ్ఞానం, సంస్కృతులు, సహచర్యం, వ్యాపారం :

మా వంద కిలోమీటర్ల ప్రయాణంలో అలాంటి చిత్రాలు కాస్త తక్కువ వివరాలతో మల్లీ రతన్ మహల్ శరణాలయం సమీపంలో ఒక ఇంట్లో చూశాం. 'జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి కల్పనా పథకం' ఉద్దేశ్యంలో బాబుభాయ్, అతని సహచరులు కేవలం బండలు పగల గొట్టటానికి, మట్టి త్రవ్వకాలకు మాత్రమే పనికి వస్తారు అన్న భావనకు ఇది పూర్తిగా విరుద్ధమైంది. ఇలాంటి కళలను, కళాత్మక సాంప్రదాయాలను సంరక్షించేందుకు కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలలో ఎలాంటి నిర్దిష్ట

జ్ఞానశోధకై శోధయాత్రలో పాల్గొన్న యాత్రీకులు

విధానాలు లేకపోవడంతో స్థానిక సంస్థలు తమ శక్తికొద్దీ తాము చేయదగినంత వరకు ఇలాంటి కలలకు, కళాత్మక సాంప్రదాయాలకు చేయూతనిస్తున్నాయి.

ఖర్జూరపు చెట్ల ఆకుల నుండి వివిధ రకాల ఉపయోక్తమైన వస్తువులను తయారు చేస్తున్న స్థానికులను శోధయాత్రీకులు అక్కడ చూడటం జరిగింది. తాటి చెట్ల ఆకులతో వినన కర్రలు, తాళ్ళు, బకెట్లు, ఇతర వస్తువులను చగన్ భాయ్ అత్యంత నైపుణ్యంతో తయారు చేస్తారు. ఈ తయారీలకు చక్కని గిరాకీ కల్పించి వారికి చక్కని ఉద్యోగ అవకాశాలు కల్పిస్తే బాగుంటుంది.

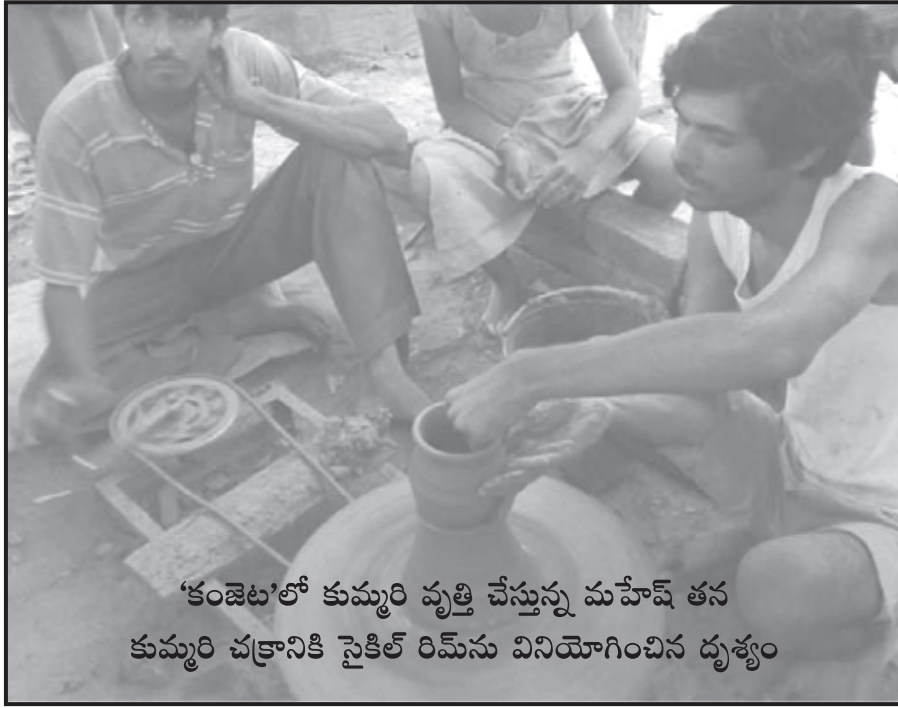
సదారా లో కాగు భాయ్ బరియా ఇంటిలో ఒకే పర్యాయంగా మూడు రకాలు పనులు చేస్తున్న 14 హార్న్స్ పర్ ఇంజనీను మేము చూశాము. ఆ మూడు పనులు ఏమిటంటే - బావినుండి నీటిని తోడటం, ధాన్యం పట్టటం, మహుదా పండ్ల నుండి చమురు తీయటం. తొకర్వా గ్రామం వైపు ముందుకు సాగుతూ యాత్రీకులు అనేక విచారకరమైన, బాధాకరమైన అంశాలను, విషయాలను పరిశీలించారు. కొన్ని ప్రాంతాలలో కనీసం త్రాగునీటి అవసరాలు సైతం తీరడం లేదు. అలాగే దొరికే నీరు కూడా త్రాగటానికి అర్హమైనవిగా లేవు. ఒకదగ్గర నీటికోసం మగాళ్ళు త్రవ్వతున్న బావినుండి మట్టి, రాళ్ళను ఒక బుట్ట ద్వారా అయిదుగు మహిళలు ఒక తాడుతో పైకి లాగి బయట పోస్తున్నారు. బావులు ఈ విధానంలో

త్రవ్వడం అనేది అత్యంత ప్రాచీనమైనది, కనీసం సుమారు 2000 సంవత్సరాల నుండి కొనసాగుతున్న విధానం ఇది. తర్వాత కొంతసేపటికి మేము బావినుండి మట్టి, బండను పైకి తీయడానికి కుమన్ సిస్ట సుమారు రూ. 1,500/-లతో తయారు చేసిన ఒక 'కప్పీ'ని చూశాము. తాడు లాగిన తరువాత మట్టి, రాళ్ళతో నిండిన బుట్ట పైకి రాగానే ఆ బుట్ట మొత్తం ఒకవైపుకు వంగే ఏర్పాటు యాంత్రికంగానే చేయటంతో సునాయాసంగా అది ఖాళీ అయిపోతోంది. మరికొన్ని కిలోమీటర్లు ప్రయాణం చేసిన తరువాత యాత్రీకులు సుమారు రూ. 50,000/-లు వెచ్చించి మోటారు ద్వారా పనిచేస్తూ బావులను త్రవ్వే యంత్రాన్ని చూశారు. కొద్ది దూరంలోనే ఈ బావులు త్రవ్వే విధానంలో అతి ప్రాచీన పద్ధతి, పాక్షిక యంత్రీకరణ పద్ధతి, పూర్తి యంత్రీకరణ పద్ధతులను చూడటం జరిగింది.

కమన్ సిస్టాను ఆ గ్రామస్తులు అందరూ అభిమానంగా ఖెమ్ దాస్ అని పిలుస్తారు. ఇతను తమ ఇంట్లో గాలిమర ద్వారా నడిచే ఒక సీలింగ్ ఫ్యాన్ చూపారు. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఈ గాలిమరలపై అనేక ప్రయోగాలు జరిగాయి. కాని, గాలిమర ద్వారా ఒక సీలింగ్ ఫ్యాన్ నడిపే ప్రయోగం వినడం ఇదే మొదటిసారి. ఇలాంటి పరిశోధనాత్మక సంకల్పానికి హనీబీ తగు ప్రోత్సాహాన్ని ఇస్తుంది. పరిసర రైతులకు మందులు ఇచ్చేటప్పుడు ఈ మూలికా ఔషధాలను పూర్తిగా శుభ్రపరచి ఇచ్చే

విధానాన్ని రూపొందించారు. కల్తీసారా అమ్మకాల మూలంగా జరిగిన అనేక దురదృష్టకర విషాద సంఘటనలను గుర్తు చేసుకుంటూ యాత్రీకులు ఈ విధంగా చర్చించుకుంటారు. ఈ సారా తయారు చేసే గిరిజన జాతులు, మూలికా ఔషధాలు, ఇతర పరిమళ ద్రవ్యాలు పరిశుభ్రపరచి ఎందుకు అమ్మకూడదు? ఈ పరిశుభ్ర పరిచే విధానాన్ని వారి నైపుణ్యాన్ని సారా తయారీకి కాకుండా విలువైన, వారికి చక్కని సంపాదనకు అనువైన వివిధ ప్రత్యామ్నాయాలలో ఎందుకు మళ్ళించ కూడదు?.

ఆ రాత్రి 1988 నుంచి "సృష్టి" తో అనుబంధం కలిగిన ఈశ్వర్ భాయ్ ఇంట్లో బస చేశాము. ఆ రాత్రి యాత్రీకులు బలమైన, సాత్విక ఆహారంతో కూడిన వంటలతో విందు చేశాము. మినుములతో తయారు చేసిన వడలు, చింత చిగురుతో చేసిన పప్పు, రొట్టెలు, సబ్బి, అన్నం ఎంతో రుచికరంగా వున్నాయి. దుంగర్ షార్ లో మాటల సందర్భంలో చెరువులన్నీ ఎండిపోయిన తరువాత భూములు లేని వారు చెరువులో పంట వేసుకోవడానికి అవకాశం ఇస్తున్నారు. ఒక గ్రామ సభలో ఒక విజ్ఞానవంతుని మరణం ఆ గ్రామంలో ఒక గ్రంథాలయం మూత పడటంతో సమానం అని వర్ణించారు. మౌఖిక విద్యా విధానం ద్వారా జ్ఞానం సంపాదించడం వ్యాప్తి చెందదు. అందుకే వ్రాత పూర్వకంగా నిక్షిప్తం చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. ఇక్కడి శతాధిక వృద్ధ దంపతులు శాంతబెన్ మరియు

‘కంజెట్’లో కుమ్మరి వృత్తి చేస్తున్న మహిళ తన కుమ్మరి చక్రానికి సైకిల్ రిమ్ను వినియోగించిన దృశ్యం

నానాభాయ్ దాల్సింగ్ భాయ్ ధర్మాలను సన్మానించడం జరిగింది. నానా భాయ్ అతని కుమారుడు ఇద్దరూ మూలికా వైద్యులు. అనేక మందికి వైద్యం చేసేవారు. కొయ్యలను చెక్కడానికి అవసరమైన పరికరాలు తయారు చేసిన కమ్మరి, వడ్డంగి పనిలో నిపుణులైన భావ్సీన్ రత్నాను కూడా సన్మానించారు. అమెరికాలోని బోస్టన్ నుంచి వచ్చిన వినయ్, సంజలి దంపతులు అక్కడి పిల్లలకు ఆడుకోవడానికి తమ వద్దనున్న ల్యాప్ టాప్ ఇచ్చారు. సంజయ్ దీనితో ఆడుకుంటూ స్విచ్ ఆన్ చేసి వెబ్ క్యామ్ ఓపెన్ కాగానే కాకులు, గేదెలు, పక్షులు, మేకలు లాంటి వివిధ పక్షులు, జంతువుల బొమ్మలు చూడసాగాడు. బహుశా అవి తెరమీద ఎలా కనపడతాయో చూడాలి అనుకున్నాడేమో సంజయ్.

దుర్గాపూర్ నుండి నాన్ పలై వెళ్ళే దారిలో ఒక పవిత్రమైన చెట్టు క్రింద వివిధ పరిమాణాలలో మట్టితో చేసిన గుర్రాలను పెట్టి ఉండటం చూశాము. ఏదేని అవుగాని, గేదె కాని ఈనినప్పుడు దాని పాలు తీసుకునే ముందుగా కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా అడవి దేవతకు ఈ మట్టితో చేసిన గుర్రాలను

సమర్పించుకోవడం ఇక్కడి సాంప్రదాయం. మహాద పుష్పాలు వేయించి తిన్నట్లయితే ఆకలి బాగా అవుతుందని అన్నారు. దీని పండ్ల నుండి తయారు చేసిన చమురు వంటలలో వాడుకోవచ్చు. స్థానికులు తమ సూచనలను, సలహాలను, సాంప్రదాయ విజ్ఞాన సంపదను నమోదు చేయడానికి ఒక రిజిస్టరును నాన్ పలై గ్రామ సర్పంచ్ కి ఇచ్చాము. ఇక్కడ లచ్చిబెన్ ధార్వా అనే మహిళ ‘కంచు’ (దీనినే మెల్

మెటల్ అంటారు) లోహంతో తయారు చేసిన పాత్రలలో వండుకొని తినటం మూలంగా తాను ఆరోగ్యంగా ఉన్నానని పేర్కొంది. ఆ పాత్రలు తగరం, రాగి లోహాల మిశ్రమంతో చేసినవి.

మెండ్ర గ్రామం వైపు పయనిస్తూ ఇక్కడి గిరిజన జాతులు ఖర్జూర, ఎక్కువగా ఉపయోగించడం దాని ఉపయోగం గూర్చి మాట్లాడుకున్నాం. వ్యవసాయ పనులు అంతగా లేనప్పుడు వీరు సూరత్, బరోడ లాంటి పట్టణాలలో భవన నిర్మాణ పనుల్లో కూలీలుగా చేస్తారు. అక్కడికి వెళ్ళేముందు వారు ఖర్జూరాలను నిల్వ చేసుకుని వెళ్తారు. తిరిగి వారు తమ నివాసాలకు వచ్చేటప్పుటికి ఎదుర్కొనే తీవ్ర ఆహార కొరతను ఈ ఎండు ఖర్జూరాలతో భర్తీ చేసుకుంటారు.

రతన్ మహల్ సాంక్కురి ద్వారా ప్రయాణం చేసేటప్పుడు యాత్రికులు పూతనమైన పెద్ద పెద్ద వృక్షాలను చూశారు కాని, కొత్తగా నాటిని మొక్కలను గాని, పెంచుతున్న చెట్లను గాని చూడలేదు. యాత్రికులకు స్థానికంగా ఉండే తీతోరి పిట్ట ఆకర్షించింది. ఆ పిట్ట చెట్లపై ఎంత ఎత్తున గూడు పెడుతుందో ఆ సంవత్సరం అంత వర్షపాతం వుంటుందన్నది వారి నమ్మకం అని స్థానికులు అన్నారు. పిపారియాలో కొంత

కుతివాడలో సృజనాత్మక పరిజ్ఞానంలో పాల్గొంటున్న చిన్నారులు

సన్మాన గ్రహీతలు

బుద్ధిబెన్

జమ్మ
(బయో డైవర్సిటీ విజేత)

శతాధిక వృద్ధుడు
నానాభాయ్ దాల్సింగ్ భాయ్

మోహన్‌భాయ్
(ఆయుర్వేద వైద్యుడు)

మంచి మూలికా వైద్యులు సమావేశంలో పాల్గొన్నారు. కాని తమ జ్ఞానాన్ని బహిర్గతం చేయడానికి అంగీకరించలేదు. హనీబీ నెట్‌వర్క్ ద్వారా తన పరిశోధనలు, తన విజ్ఞానం ఎలా వ్యాప్తి చెందిందో ఉదహరిస్తూ శుక్రాభాయ్ వారికి తమ విజ్ఞానాన్ని పంచుకోవలసిందిగా ప్రోత్సహించాడు. యాత్రలో తనకు చిన్న దెబ్బ తగిలితే ఇద్దరు ఫ్రెంచ్ జర్నలిస్టులు గేసా మరియు అలీసా అలాగే వినయ్, సంజాలీలు ఒక కుటుంబ పెద్దగా తనను ఎంతగానో ఆదుకున్నారని, ఎంతో జాగ్రత్త తీసుకున్నారని వివరించాడు. క్రూర జంతువుల నుండి రక్షణ కొరకు వెదురు

గడలతో గుడిసెలు నిర్మించుకున్నారు. ఇక్కడ గుజరాత్, మధ్యప్రదేశ్ సరిహద్దులలో 'కడక్‌నాథ్' అనే అరుదైన కోడిపెట్ట జాతి పక్షులను చూడటం జరిగింది. తన నల్లని మెరుస్తున్న ఈకలతో ఈ పక్షి ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ప్రఖ్యాతమైనది. కంజీత లోని ఉమా ఉచ్చతర్ మాధ్యమిక పాఠశాలకు వెళ్ళే దారిలో మహేష్ భాయ్ ప్రజాపతి అనే ఒక కుమ్మరిని చూశాము. ఇతను కుండలు తయారు చేస్తుంటాడు. ఇతను కుండలు తయారు చేసే చక్రం తిరగడానికి సైకిల్ రిమ్, స్పీక్స్, యాక్సిల్‌ను ఆ సాంప్రదాయక

చక్రానికి అనుసంధానం చేసి, ఆ చక్రం తిరిగే ఏర్పాటు చేశాడు.

మేమంతా చలికాలం రాత్రింబవళ్ళు మా అనుభవాలను పంచుకునేవాళ్ళం. కొందరు సేవా సభ్యులు అక్కడి పిల్లలకు సామర్థ్యాన్ని వెలికి తీసే ఆటలతో, పెయింటింగ్‌తో, చిత్ర లేఖనం మొదలైన వాటిలో పోటీలు నిర్వహించి, బహుమతులు అందజేసేవారు. రాత్రుళ్ళలో జరిగే చర్చలు ఈ జ్ఞానశోధకు ముగింపు కావు. మర్నాడు ఉదయం మేమంతా యాత్ర ప్రారంభించి అలింద్ర క్రాసింగ్ అనే ఒక కొండ ప్రాంతం చేరుకున్నాము.....

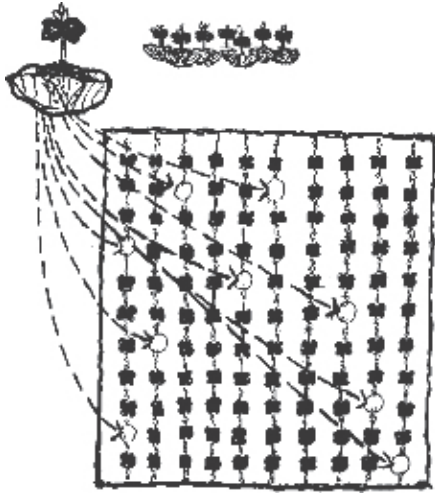
గ్రామీణ సృజనాత్మక శక్తి వేదిక 'పల్లెసృజన'

పల్లెసృజన ఒక వేదికగా ఉపయోగపడాలంటే మీరు మీ సమస్యలను, ఆలోచనలను, జ్ఞాన సంపదను సంకోచించకుండా పంపండి. ఎంత చిన్న ఆలోచన అయినా సరే మేము ఆహ్వానిస్తాం. ప్రతి సంచికలో ఉత్తమ ఎంట్రీకి ఉచిత వార్షిక సభ్యత్వం ఇవ్వబడుతుంది. మీ సమస్యలను "పల్లెసృజన"లో ప్రచురిస్తాం. వాటి సమాధానాలు పాఠకులు పంపితే వాటిని కూడా ప్రచురిస్తాం. మీరంతా సహకరించి ఈ గ్రామీణ సృజనాశక్తి వెలుగుదారుల వేదికను సద్వినియోగం చేసుకుంటారని ఆశిస్తున్నాం.

-సంపాదకవర్గం.

ప్రత్తి నాటడంలో నేర్పరి పద్ధతి

గుజరాత్కు చెందిన కేశవ్ భాయ్ 1999 నుండి కూడా తన పొలంలో 'శంకర్ -4' హైబ్రిడ్ ప్రత్తిని నాటేవాడు. వర్షాలు బాగుంటే ఫర్వాలేదు కాని, వర్షాభావ పరిస్థితుల్లో పొలంలోని కొన్ని ప్రాంతాల్లో ప్రత్తి మొక్కలు ఏపుగా పెరగక పోవడాన్ని గమనించాడు. ఈ సమస్య పరిష్కారం కొరకు

అతను పొలంలో ప్రత్తి నాటే సమయంలోనే కొన్ని విత్తనాలను నర్సరీ పద్ధతిలో విడిగా కుండీలలో పెంచాడు. వీటికి 25 గ్రా. ఆవుపేద, 50 గ్రా. మట్టి కలిపి అందులో మొక్కలు నాటేవాడు. తక్కువ ఎండ వుండే చోట వీటిని తగినంత నీరు పోసి 25 నుండి 30 రోజుల వరకు పెంచేవాడు.

ఈలోగా పొలంలో వేసిన ప్రత్తి మొక్కలలో ఏవైనా మొలకెత్తక పోయినా, లేదా సరియైన ఎత్తుకు ఎదగక పోయినా ఈ కుండీలలోని మొక్కలను అక్కడ నాటేవాడు. దాంతో పొలంలోని మొక్కలన్నీ ఒకే ఎత్తులో, ఒకే వయస్సులో వుండటం వల్ల ఒకేరకమైన కాపు ఇచ్చేవి. కేశవ్ భాయ్ని చూసి చుట్టు ప్రక్కల ప్రాంతాల్లోని చాలామంది రైతులు ఇదే

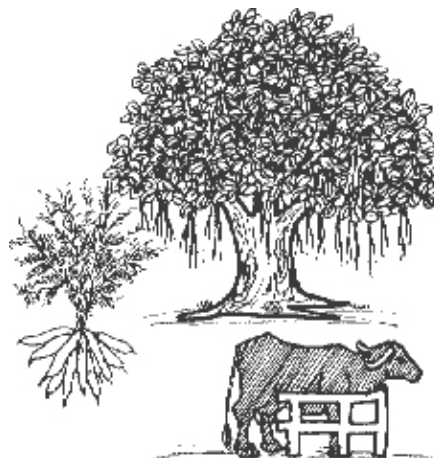
పద్ధతిని అవలంబించి, వనరులను మితంగా వాడటమే కాకుండా, అధికోత్పత్తిని సాధిస్తున్నారు.

పీచువులరాళి డయేలయో వ్యాధి నివారణ

గుజరాత్కు చెందిన 90 సం.ల చున్ని భాయ్ పశువులలో డయేరియా వ్యాధి నివారణకు తాజా 'టిము' పండ్లతో తయారు చేసిన 500 గ్రా.ల రసానికి 200 నుండి 300 గ్రా. నీటిని కలిపి బాధపడే పశువులకు రోజుకు రెండుసార్లు చొప్పున మూడు నాలుగు రోజులు ఇవ్వటం వలన మంచి ఫలితాలు సాధించానని చెబుతున్నాడు.

పీచువులు చూలుకు రావేలగానికి చిట్కా

పశువులలో వేడి అధికమైనప్పుడు అవి చూలుకు రాకపోవడమే కాదు, పాల దిగుబడి కూడా తగ్గుతుంది. దీనికి విరుగుడుగా గుజరాత్కు చెందిన 60 సంవత్సరాల భారత్ సిన్హ ఒక కిలో 'శతావరి' అనే ఔషధ మొక్క వేళ్ళు, ఒక కిలో మర్రిచెట్టు బెరడును కలిపి మెత్తగా పొడి చేసి రోజుకు 500 గ్రా.ల చొప్పున, నాలుగు రోజుల పాటు పశువుకు దాణాలో కలిపి తినిపిస్తే మంచి ఫలితం ఉంటుందని, ఒక వారంలో పశువు చూలుకు సిద్ధమౌతుందని అంటున్నాడు. ఈ చిట్కాను ఇతను తన తండ్రి రామ్ సింగ్ భాయ్ వద్ద నేర్చుకున్నానని ఆయన ఇదే పద్ధతిని అవలంబించేవాడని చెబుతున్నారు.

పీచువు విషాహారం తీసుకున్నప్పుడు

పశువులు లేత ఆముదపు ఆకులను గాని, లేత జొన్న మొక్కలను గాని తిన్నప్పుడు అది అరగక కడుపులో విషాహారంగా మారి అవి శక్తిని కోల్పోయి, వాటి చూపు కూడా మందగిస్తుంది. దీనికి విరుగుడుగా గుజరాత్ కు చెందిన భవన్ భాయ్ 500 గ్రా. చింతపండు రసానికి 500 గ్రా. బెల్లం కలిపి పశుకు తినిపిస్తే పశువు 6 నుండి 12 గంటల లోగా ఉపశమనం కలుగుతుందని చెబుతూ, ఈ పద్ధతిని తాను గత 30 సంవత్సరాలుగా వాడుతున్నానని అంటున్నాడు.

'చక్కెర'లో గాయాలను మాన్పే గుణం

చిన్నతనంలో జింబాబ్వేలో గాయాల ను, నొప్పులను తగ్గించటానికి తన తండ్రి చక్కెరను వాడటం గమనించాడు మోజెస్. ఇంగ్లాండ్కు వచ్చిన తర్వాత ఈ పద్ధతి ఎక్కడా కనిపించలేదు. బర్మింగ్ హామ్ లోని 'శాటి ఓక్' ఆస్పత్రిలో కొన్ని పరిశోధనలు చేపట్టాడు. దానికి మోజెస్కు ప్రతిష్ఠాకరమైన ఫౌండేషన్ 'లే లూయిస్' వారు 'సైంటిఫిక్ రీసర్చ్ ఇన్నోవేషన్' బహుమతితో పాటు ఈ రీసర్చ్ని కొనసాగించేందుకు 25 వేల బ్రిటిష్ ఫౌండ్లను అందజేశారు. చక్కెరను దీర్ఘకాలం రోగులు ఎక్కువకాలం పరుపుపై పడుకుంటే శరీరానికి అయ్యే గాయాలు (బెడ్ సోర్స్), కాలికి తగిలిన గాయాలు, కాళ్ళు, చేతులు తీసివేయ వలసి వచ్చినప్పుడు అయిన గాయాలకు వాడుతూ వుంటారు. బ్యాక్టీరియా తడి ప్రదేశంలో ఎక్కువగా వృద్ధి చెందుతుంది. గాయాలకు చక్కెర వేయటం వల్ల అక్కడ తడి తగ్గిపోయి బ్యాక్టీరియా వృద్ధి చెందకుండా పనిచేస్తుంది. ఉప్పు వేస్తే కూడా ఇదే ఫలితం వుంటుంది కాని, వుండుపై మంటగా వుండటం వల్ల దాన్ని వాడటం సాధ్యం కాదు. చక్కెర వల్ల మంట తగ్గటమే కాకుండా, వుండు త్వరగా మానుతుందని చెబుతున్నాడు. చాలామంది తమ బాధకు ఇంత సులువైన పద్ధతి ఉందని గమనించి, ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేశారు.

స్పందన

ఎడిటర్ గారికి,

ముందుగా మేము చింతకింది మల్లేశం గారికి 'లక్ష్మి ఆసు మిషన్' తయారు చేసినందుకు, దానికి దేశంలోనే ప్రథమ బహుమతి రావటం, రాష్ట్రపతి చేతులమీదుగా ఆ అవార్డును అందుకునేందుకు దోహదపడిన వారందరికి అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాము. మాకు 'పల్లెసృజన' జూలై - సెప్టెంబర్ - 2009 పత్రిక అందింది. అందించినందుకు ధన్యవాదాలు. ఆనందంగా పత్రికలోని విషయాలు గ్రహించాము.

- ఎల్. సూర్యనారాయణ రెడ్డి, స్థాపక అధ్యక్షుడు, గ్రామీణ వికాస సమితి, తిరుపతి.

నిజమే. మల్లేశం గారికి బహుమతి రావటం, రాష్ట్రానికి గర్వకారణం. దీనిని స్ఫూర్తిగా ఎంతోమంది ఇన్నోవేషన్లతో ముందుకు వస్తారని మనస్ఫూర్తిగా ఆకాంక్షిస్తున్నాము. వందల మల్లేశంలు మన తెలుగు జాతిలో ఉన్నారని, వారిని వెలికి తీసి, వారి క్రియాశీలతకు గుర్తింపు, సమాజానికి ప్రయోజనం చేకూర్చడం మనందరి బాధ్యత. మీ స్పందనలను మాకు ఎప్పటికప్పుడు తెలియజేస్తూనే వుంటారని ఆశిస్తాము.

- ఎడిటర్.

ప్రియమైన పల్లెసృజన పాఠకులకు,

శుభాకాంక్షలు. 'ఆర్గనైజేషన్ ఫర్ సోషల్ డెవలప్మెంట్ ఆఫ్ హెల్త్' (ఓపియన్ డి హెచ్) నవంబరు 1, 2009 నుండి పని చేస్తున్నదని మీకు తెలియజేయుటకు సంతోషించుచున్నాను. ఓపియన్ డి హెచ్ - వైద్యానికి, డబ్బుకు సంబంధం లేని ఆరోగ్య అంశాలపై ప్రజలకు అవగాహన కలిగించే సంస్థ. ఇది ప్రభుత్వం నుండి ఎలాంటి ఆర్థిక సాయం తీసుకోదు. దీని లక్ష్యాల కొరకు పనిచేసేవారందరూ సొంత వనరులతోనే పనిచేస్తారు.

ఆరోగ్యాన్ని గురించి అవగాహన కలిగించే హెల్త్ బోర్డులను ఏర్పాటు చేయడం ఈ సంస్థ చేపట్టిన ఒక కార్యక్రమం. ఈ కార్యక్రమం 7-4-2010 'ప్రపంచ ఆరోగ్య దినం' నాడు మొదలు పెట్టాలనుకుంటున్నాము. ఈ కార్యక్రమంలో ప్రతి ఆదివారం ఒక అంశంపై ఓపియన్ డి హెచ్ శాస్త్రీయ సమాచారం విడుదల చేస్తుంది. ప్రత్యేక పరిస్థితులలో ఏరోజైనా సమాచారాన్ని అందిస్తుంది. ఈ సమాచారాన్ని హెల్త్ బోర్డులపై నిర్వాహకులు రాసి ప్రజలకు అందు బాటులోకి తేవాలి.

ఎవరైనా హెల్త్ బోర్డులను ఏర్పాటు చేసి ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొనవచ్చు. నిర్వాహకులు వారే బోర్డును ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. ఈ బోర్డును ఎక్కువమంది, సౌకర్యంగా చదువుకొనే అనువైన ప్రాంతంలో ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. ఎంత బాగా రాస్తారు, ఎంత బాగా నిర్వహిస్తారు అనేది నిర్వాహకుల అభిరుచి, ఆసక్తిని బట్టి వుంటుంది.

ఓపియన్ డి హెచ్ ఇచ్చిన నమూనా యధాతథంగా పాటించాలి. ఎలాంటి మార్పులు చేయరాదు. కులాలకు, మతాలకు, రాజకీయాలకు, విశ్వాసాలకు మొదలగు వాటికి సంబంధించిన ఏ అంశాలు ఈ బోర్డుపై అదనంగా రాయరాదు. నిర్వాహకులు అనేచోట మాత్రం నిర్వహిస్తున్న వ్యక్తిపేరు గానీ, సంస్థ పేరుగానీ రాయాలి. ఈ కార్యక్రమానికి పెద్దగా ప్రచారం అవసరం లేదు. దీనివల్ల పెద్దగా ఒరుగుతుందని ఆశలు పెట్టుకోనక్కరలేదు. ఈ కార్యక్రమం సమాజములో ఒక నిశ్శబ్ద మార్పునకు దారి ఏర్పరిస్తే చాలు. ఉడతా భక్తిగా మన పాత్ర నిర్వహిస్తున్నాము అని మాత్రమే ఈ కార్యక్రమం చేపట్టాలి.

ఈ కార్యక్రమంలో మీరు భాగస్వామ్యం కావాలని ఓపియన్ డి హెచ్ మనసారా ఆకాంక్షిస్తోంది. మీకు ఆసక్తి వుంటే మీ సమ్మతిని ఉత్తరము ద్వారా తెలియజేయండి. ఇలాంటి కార్యక్రమంపై ఆసక్తి వుండే మీ స్నేహితులను, బంధువులను, సహచరులను వారి సమ్మతిని తెలియజేయమనండి. 3-4-2010 నాటికి బోర్డును ఏర్పాటు చేసుకుని సిద్ధంగా వుండండి.

ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ 1988 ప్రపంచ ఆరోగ్యదినం సందేశమయిన "ఆరోగ్యం అందరికీ - అందరూ ఆరోగ్యం కోసం" అనే సందేశముతో ముందుకు సాగుదాము అని కోరుతు.....

- భవదీయ - డాక్టర్ అరవీటి రామయోగయ్య, వ్యవస్థాపకులు, ఓపియన్ డి హెచ్.

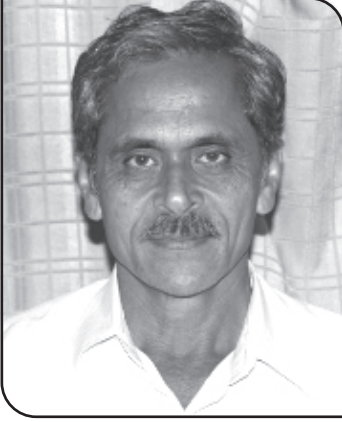
చిరునామా : 'ఆర్గనైజేషన్ ఫర్ సోషల్ డెవలప్మెంట్ ఆఫ్ హెల్త్' (ఓపియన్ డి హెచ్), 6-101, న్యూమల్టర్, సహారా ఎస్టేట్స్, మన్మథరాబాద్, యల్.బి. నగర్, హైదరాబాద్ - 500 068. సెల్ నెం. : 98496 69282.

ఎడిటర్ గారికి,

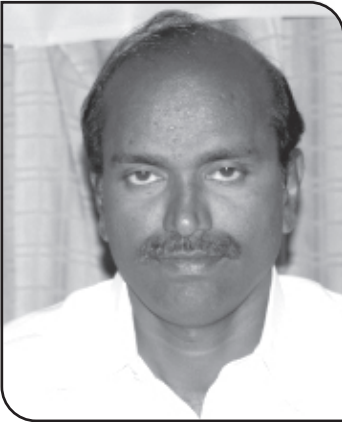
ఉగాది శుభాకాంక్షలు. మీ 'పల్లెసృజన' ప్రతి పత్రికను మా తెలుగు దినపత్రిక 'ది డైరీ'కి కాంప్లిమెంటరీ కాపీగా పంపగలరా?

- మాదాసు అజయ్ శేషకుమార్, యం.డి. & పబ్లిషర్, చింతలపూడి, ప.గో. జిల్లా.

వేరుశనగ పంటలో 'నులిపురుగుల' నివారణకై శ్రీజుమికి

చంద్రశేఖర్ నాయుడు

చిరంజీవులు నాయుడు

బత్తినాయుడు

గతంలో దోమకాటు నివారణకు మందు కనిపెట్టిన చంద్రశేఖర్ నాయుడు, బత్తినాయుడు, చిరంజీవులు నాయుడు, భాస్కర నాయుడు, మురళీనాయుడు మరియు వెంకటేశ్వర్లు నాయుడు బృందం మరో అడుగు ముందుకు వేసింది. వీరి నిరంతర పరిశోధనల కారణంగా పలురకాల పంటలనాశించే పురుగుల నివారణకు “శ్రీజుమికి” అనే ఓ సస్యరక్షణ మందును తయారు చేయటం జరిగింది. వీరు చిత్తూరు జిల్లా తొట్టంబేడు మండలంలోని ‘కారాకొల్లు’ గ్రామవాసులు.

ఈ “శ్రీజుమికి” మందు “తెల్లజుమికి” అనే తీగజాతి మొక్క కాయలు, ఆకుల నుండి సేకరించిన రసాన్ని ఉపయోగించి తయారు చేయడం జరిగింది. దీన్ని పరీక్షల నిమిత్తం తిరుపతిలోని ప్రాంతీ వ్యవసాయ పరిశోధనా కేంద్రానికి పంపగా వారు కూడా ఈ మందు టమోట, వంగ, శనగ, కంది, వేరుశనగ వంటి పంటలనాశించే పచ్చ పురుగును మరియు వంగ, టమోట, చెఱకు పంటలనాశించే ‘పిండినల్లి’ చీడను కూడా నివారించటంలో ప్రభావవంతంగా పనిచేసిందని ధృవీకరించడమైనది.

అంతే కాకుండా వేరుశనగ పంటను నష్టపరిచే ‘నులిపురుగుల’ను సమర్థవంతంగా నిర్మూలించిందని కూడా తిరుపతి వ్యవసాయ పరిశోధనా కేంద్రం వారు నిర్ధారించడం జరిగింది.

గతంలో చంద్రశేఖర్ బృందం కనిపెట్టిన దోమకాటు మందును కూడా “నేషనల్ ఇన్నోవేషన్ ఫౌండేషన్” వారి “సృష్టి” ల్యాబ్ ద్వారా పరీక్షించి ధృవీకరించడం జరిగింది. ప్రస్తుతం దోమకాటు మందు తయారు చేసే పనిలో “హనీబీఏపి” నిమగ్నమై ఉన్నది. త్వరలో చంద్రశేఖర్ బృందం కనిపెట్టిన ఈ చీడపీడల నివారణ “శ్రీజుమికి” కూడా ఉత్పత్తి ప్రారంభించి వీరికి మంచి పేరు తెచ్చి పెడుతుందని, పర్యావరణ పరిరక్షణలో మంచి పేరు సాధిస్తుందని, వీరు ఇంకా ఎన్నో పరిశోధనలు చేసి సమాజానికి ఎన్నో విధాలుగా సహకరిస్తారని ఆశిద్దాం.

చేతితో పనిచేసే రాఘవ గౌడ పాలు పితికే యంత్రం

తక్కువ ప్రమాణంలో పాల వ్యాపారం చేసే వారికి పాలు పితికే ప్రక్రియ చాలా వ్యయ ప్రయాసలతో కూడుకున్నది. మారుతున్న కాలంలో పాలు పితికేందుకు నైపుణ్యం గల మనుషులు కూడా కరువైపోతున్నారు. ఈ సమస్యకు పరిష్కారంగా కర్నాటకకు చెందిన 52 సంవత్సరాల రాఘవ గౌడ అనే పాఠశాల ఉపాధ్యాయుడు చక్కని మార్గంగా ఓ యంత్రాన్ని కనిపెట్టాడు. విద్యుత్ సహాయం అవసరం లేకుండా అడవారు కూడా ఉపయోగించే విధంగా ఈ యంత్రం తయారు చేయబడింది. దీన్ని వాడటం వల్ల పశువుకు ఎలాంటి బాధా వుండదు. పొదుగుకు కూడా ఎటువంటి నొప్పి వుండదు. పాలు పితికేటప్పుడు ప్రక్కకు చిలకటం అన్న సమస్య కూడా వుండదు. ఒక మనిషి నిమిషానికి ఒకటిన్నర నుండి నాలుగు లీటర్ల పాలను పితికవచ్చు. కేవలం మానవ శక్తితో పనిచేసే ఈ యంత్రం వలన రైతుకు ఖర్చులు తగ్గటమే కాకుండా, పని నాణ్యత పెరగటం, శుభ్రమైన పాలను అందించటం, పరిసరాలకు ఎలాంటి హానీ కలుగకుండా ఉండటంతో పాటు అటు పశువుకి, ఇటు మనిషి సహాయకారిగా వుంటుంది.

పరికరాన్ని ఎప్పటికప్పుడు శుభ్రంగా కడిగి వుంచుకోవచ్చు. వాక్యూమ్ (గాలి శూన్యం చేయడం) ద్వారా పనిచేసే ఈ పరికరంలో పొదుగులోని సంద్లకు అమర్చేలా నాలుగు రబ్బరు తిత్తులు, ఒక పంపు, పారదర్శకంగా వున్న ట్యూబులు, పాలను పట్టడానికి ఒక స్టీలు డబ్బా అమర్చబడి వుంటాయి.

రబ్బరు తిత్తులను పశువు పొదుగుకుగల చనులకు అమర్చి సిలిండరు పంపు ద్వారా వాక్యూమ్ (గాలిని లేకుండా) చేయటం మనిషి చేసే పని. ఆ తర్వాత పాలు వాటంతట అవే పొదుగు నుండి స్టీలు డబ్బాలోకి వచ్చి పడుతూ వుంటాయి. పారదర్శకంగా వున్న రబ్బరు పైపుల ద్వారా దీన్ని గమనిస్తూ వుండవచ్చు. ఈ యంత్రం చిన్న, మధ్య తరహా పాడి వ్యాపారం చేసేవారు, వ్యక్తిగతంగా పాల వ్యాపారం చేసేవారికి చాలా అనుకూలమైనది.

ఈ యంత్రం ప్రస్తుతం అమ్మకానికి సిద్ధంగా వుంది. కావలసిన వారు సంప్రదించవలసిన చిరునామా

:KSHEERA ENTERPRISES

Murulya post, Sullia talluk, Dakshinakannada district, KARNATAKA. Pin- 574328

Phone: (08257) 275020, Mobile 9448144098, 9994210295

లేదా పల్లెసృజన కార్యాలయాన్ని సంప్రదించి ఈ యంత్రాన్ని పొందవచ్చు.

పల్లెస్పృజన

పాత సంచికలు కావాలా?

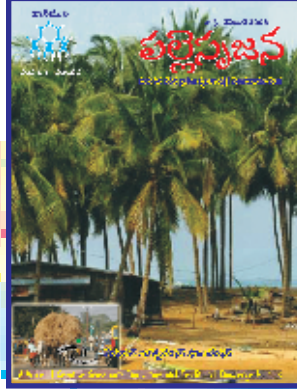
ఒక్కోసంచిక

గ్రామీణ సృజనా శక్తికి వెలుగుదారుల వేదిక

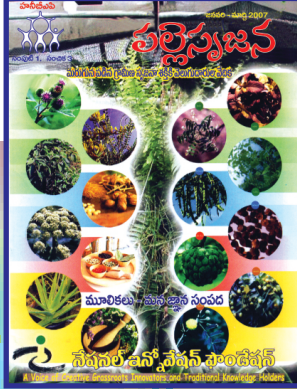
రూ. 15/-లు మాత్రమే!

సంపుటి 1, సంచిక 1

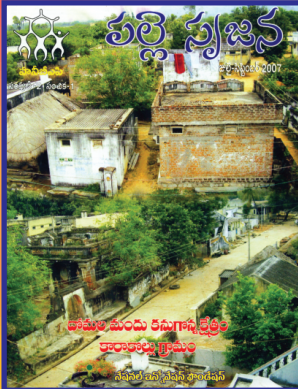
సంపుటి 1, సంచిక 2

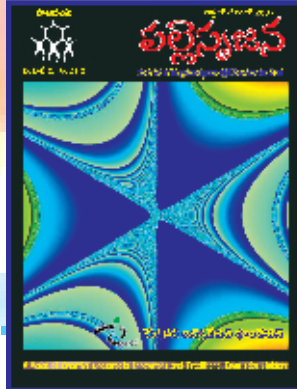
సంపుటి 1, సంచిక 3

సంపుటి 1, సంచిక 4

సంపుటి 2, సంచిక 1

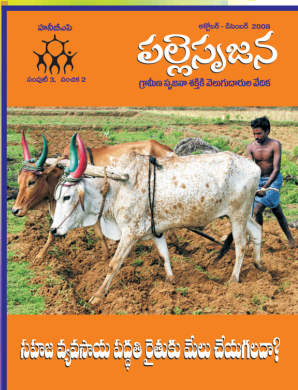
సంపుటి 2, సంచిక 2

సంపుటి 2, సంచిక 3

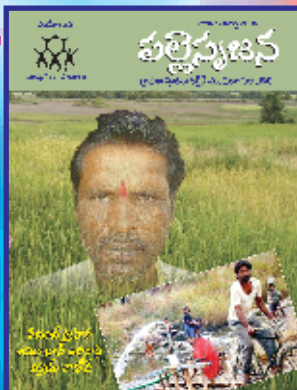
సంపుటి 2, సంచిక 4

సంపుటి 3, సంచిక 1

సంపుటి 3, సంచిక 2

సంపుటి 3, సంచిక 3

సంపుటి 3,